«Προσκυνοῦμέν σου τὴν Γένναν Χριστέ»

Σειρά: «Χριστολογικά» ἀριθμ. 38

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

«Προσκυνοῦμέν σου τὴν Γένναν Χριστέ»

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2015

«Προσκυνοῦμέν σου τὴν Γένναν Χριστέ»

Κείμενα:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ ΑΒΕΕ, Ἀρδηττοῦ 12-16, 116 36
Τηλ.: +30 2109217513 • Fax: +30 2109237033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Copyright:
Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Φορμίωνος 83, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-79-8

Περιεχόμενα

Πρόλογος 7
Ἡ καθιέρωση τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων 9
Γιατί ὁ Ὤν γίνεται ὅ οὐκ ἦν 13
«Ἑορτάσωμεν ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι» 17
Ἔκλινε Οὐρανούς καί κατέβη 27
Γιά τήν θεία οἰκονομία καί γιά τήν κηδεμονία τοῦ Θεοῦ καί τήν σωτηρία μας 31
Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ 37
Τό μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον 41
Ποῦ βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός; 49
Οἱ ἐχθροί Του 57
Τό μέγα καί παράδοξο ὑπερφυές μυστήριο τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ 65
«Προσκυνοῦμέν σου τὴν Γένναν Χριστέ» 71
«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε» 91

Πρόλογος

Ἡ συμμετοχή τῶν πιστῶν στήν θεία λατρεία καί τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἡ βίωση τῶν σωτηριωδῶν γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀποκαλύφθηκαν κατά τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, πού ἀποτελοῦν τούς σταθμούς καί τίς φάσεις τοῦ μυστηρίου τῆς θείας οἰκονομίας, προϋποθέτουν τήν ἐπίγνωση, δηλαδή τήν βαθειά καί πλήρη γνώση τῶν θείων ἐνεργειῶν, τῆς σημασίας καί τῶν συνεπειῶν πού ἔχουν γιά τόν Ἴδιο τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό καί ὅλο τό ἀνθρώπινο γένος.

Σ' αὐτή τήν βαθειά γνώση συντελοῦν τά κείμενα πρῶτα τῶν ἁγίων Μαθητῶν καί Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ πού φωτισμένοι ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα ἔφθασαν νά κατανοήσουν τελείως τήν πλήρη ἀλήθεια τοῦ θεανδρικοῦ προσώπου, τῆς ζωῆς καί τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ κι ἔπειτα τῶν ἁγίων καί θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἑρμήνευσαν αὐθεντικῶς τήν ἀπό τούς θείους Ἀποστόλους παραδοθεῖσα πίστη καί ἀλήθεια, ὥστε οἱ πιστοί νά ζήσουν *«σωφρόνως, δικαίως καί εὐσεβῶς»* (Πρός Τίτον β΄ 12).

Ἀποτελεῖ ἑπομένως καθῆκον καί ἀποστολή τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας νά διδάσκουν τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας καθορίζοντας καί τό ἦθος τῶν πιστῶν, ὥστε νά εἶναι σύμφωνο μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἀνταποκρινόμενος σ' αὐτή τήν εὐθύνη, κατά τήν διάρκεια τῆς δεκαπενταετοῦς ἐπισκοπικῆς διακονίας μας 2000-2015, δημοσιεύσαμε τά κείμενα πού συμπεριλαβάνονται σ' αὐτό τό βιβλίο, γιά νά βοηθήσουμε τούς πιστούς νά ἐννοήσουν «*σύν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τό πλάτος καί μῆκος καί βάθος καί ὕψος, γνῶναι τε τήν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθοῦν εἰς πᾶν τό πλήρωμα τοῦ Θεοῦ*» (Πρός Ἐφεσίους γ΄ 18).

Ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας ἐξέδωσε αὐτά τά κείμενα καί τά προσφέρει μέ ἀγάπη στούς εὐλογημένους χριστιανούς μας μέ τήν εὐχή νά ἔχουν σταθερή τήν πίστη στόν ἀληθινό καί ζωντανό Θεό καί νά ζοῦν ἐν Χριστῷ.

Μέ πατρικές εὐχές
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Καισαριανή, Χριστούγεννα 2015

Ἡ καθιέρωση τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων

Ἡ ἑορτή τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γιά πρώτη φορά ἑορτάσθηκε γύρω στό 300 μ.Χ. τήν 6η Ἰανουαρίου, συνδυασμένη μέ τήν ἑορτή τῆς Βαπτίσεώς Του. Ἡ ἑορτή αὐτή ὀνομαζόταν *«Ἐπιφάνεια»*. Κατά τό ἐπικρατοῦν τότε τυπικό τῆς θείας λατρείας ἡ σύναξη τῶν πιστῶν γιά τήν ἑορτή τῶν Ἐπιφανείων ἄρχιζε τίς ἑσπερινές ὧρες τῆς 5ης Ἰανουαρίου καί ἐπεκτεινόταν καί μετά τά μεσάνυκτα μέχρι τό πρωί. Στόν Ναό ὑπῆρχε ἄπλετος φωτισμός, ἐπειδή οἱ Χριστιανοί κρατοῦσαν ἀναμμένες λαμπάδες. Ἀπό τή φωτοχυσία πού ἐπικρατοῦσε στίς ἱερές Ἀκολουθίες αὐτῆς τῆς ἑορτῆς, ὀνομάσθηκε ἀργότερα ἡ ἑορτή *«τά Φῶτα»*.

Κατά τούς πρώτους αἰῶνες τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας κατά τήν ἡμέρα αὐτῆς τῆς ἑορτῆς, ὅπως τοῦ Πάσχα καί τῆς Πεντηκοστῆς, ἐτελεῖτο καί τό Βάπτισμα ἐκείνων πού προσέρχονταν στή χριστιανική πίστη καί ἐντάσσονταν στήν Ἐκκλησία. Γι' αὐτό καί κατά τή θεία Λειτουργία ὁ πρός δοξολογία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ τρισάγιος ὕμνος *«ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ἰσχυρός, ἅγιος Ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς»* ἀντικαθίστατο ἀπό τήν ἀποστολική προτροπή πρός τούς νεοφώτιστους *«Ὅσοι εἰς Χριστὸν*

ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε» πού ψάλλεται μέχρι σήμερα στίς Δεσποτικές ἑορτές χωρίς νά προηγεῖται ἡ τέλεση τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος.

Ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων τῆς 25ης Δεκεμβρίου, ὡς αὐτοτελής ἑορτή ἀφιερωμένη στή γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ἑορτάσθηκε γιά πρώτη φορά στή Ρώμη γύρω στό 335 μ.Χ.

Πιθανῶς τά Χριστούγεννα ὁρίσθηκαν ἀπό τήν Ἐκκλησία νά ἑορτάζονται τήν 25η Δεκεμβρίου, διότι ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμοῦσε μέ τήν καθιέρωση τῆς νέας ἑορτῆς νά ἀποτρέψει τούς Χριστιανούς νά συμμετέχουν στήν εἰδωλολατρική ἑορτή τοῦ ἥλιου, πού ἑορταζόταν τήν ἴδια ἡμέρα (25 Δεκεμβρίου).

Γι' αὐτό ὁρίσθηκε ἡ θεία Λειτουργία τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων νά τελεῖται πρίν τήν ἀνατολή τοῦ ἥλιου. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στήν καταπολέμηση τῆς εἰδωλολατρίας καί τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἥλιου ὡς Θεοῦ, εἰσήγαγε τήν ἑορτή τῶν Χριστουγέννων γιά νά λατρεύεται ὁ νοητός Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, δηλαδή ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ καί Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὁποῖος προϋπῆρχε τῆς δημιουργίας τοῦ ἥλιου. Ὁ κτιστός ἥλιος εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀκτίστου Ἡλίου, ὁ Ὁποῖος ὑπῆρχε προαιώνια.

Ἀπό τή Δύση ἡ αὐτοτελής πιά ἑορτή τῶν Χριστουγέννων τῆς 25ης Δεκεμβρίου εἰσήχθηκε στήν Ἀνατολή.

Σύμφωνα μέ μία πιθανή γνώμη τήν ἑορτή εἰσήγαγε

γιά πρώτη φορά στήν Ἀνατολή, στήν Ἐκκλησία τῆς Καισάρειας τῆς Καππαδοκίας, ὁ ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας. Ὑπάρχει ὅμως καί ἡ γνώμη, ὅτι γιά πρώτη φορά στήν Ἀνατολή ἡ ἑορτή ἑορτάσθηκε στήν Ἐκκλησία τῆς Ἀντιόχειας. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος σέ ὁμιλία πού ἐξεφώνησε τήν 20ή Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 386, καλεῖ τούς ἀκροατές του νά ἑορτάσουν τή νέα ἀκόμη τότε ἑορτή.

Σιγά-σιγά ἡ ἑορτή εἰσήχθηκε καί στίς ἄλλες Ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός τήν εἰσήγαγε στήν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, περί τό 433 μ.Χ., στήν Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας. Στήν Ἐκκλησία τῆς Ἱερουσαλήμ εἰσήχθηκε στά μέσα τῆς 5ης ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀπό τόν 4ο καί 5ο αἰώνα, καθιέρωσε τήν ἀργία τῶν δούλων κατά *«τήν τῶν γενεθλίων ἑορτήν»*. Καί αὐτό γιά τήν *«ἀπροσδόκητον χάριν»*, πού δόθηκε στούς ἀνθρώπους, ὥστε νά γεννηθεῖ ὁ Χριστός *«ἐπί σωτηρίᾳ τοῦ κόσμου»*[1].

Ἡ ἑορτή τῶν Ἐπιφανείων (τῆς 6ης Ἰανουαρίου), πού μέ αὐτή προηγουμένως ἑορταζόταν καί ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ἔμεινε στήν Ἀνατολή μόνο ὡς ἑορτή τῆς Βαπτίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ Μονοφυσίτες Ἀρμένιοι ὅμως διετήρησαν μέχρι σήμερα τή σύνδεση τῶν Χριστουγέννων μέ τά Ἐπιφάνεια, πού τά ἑορτάζουν τήν 5η καί 6η Ἰανουαρίου.

1. Διαταγές Ἀποστόλων Η΄ 33.

ΜΡ ΘΥ
Ι̅Σ̅ Χ̅Σ̅.

Γιατί ὁ Ὤν γίνεται ὅ οὐκ ἦν

Ἡ Ἐκκλησία μας μέ λατρευτική ἔξαρση μᾶς καλεῖ νά βιώσουμε τό *«καινόν»*, τό *«καινότατον ὑπό τόν ἥλιον»* μυστήριο, τή σάρκωση τοῦ Θεοῦ καί τήν εἴσοδο Αὐτοῦ στήν ἱστορία καί στόν κόσμο.

Ὡστόσο παρατηροῦμε ὅτι, μέσα στίς βιοτικές μέριμνες καί φροντίδες τῆς ἐποχῆς μας, πνίγεται καί χάνεται γιά πολλούς ἀδελφούς μας τό μήνυμα –τό χαρμόσυνο ἄγγελμα– τό εὐαγγέλιο τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Ἔτσι χάνεται γι' αὐτούς ἡ ἐλπίδα, νά γνωρίσουν καί νά κατανοήσουν, γιατί ὁ Θεός ἦλθε στόν κόσμο; Γιατί σαρκώθηκε; Γιατί γίνεται *«ὅ οὐκ ἦν»*;

Τήν ἀπάντηση στά ἐρωτήματα αὐτά μᾶς τή δίνει ἡ Ἁγία Γραφή, ἡ ὁποία προετοίμασε τόν κόσμο γιά τήν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ καί στή συνέχεια οἱ Θεόπτες ἱστόρησαν αὐτό τό μέγα μυστήριο τῆς πίστεώς μας. Ὁ Ἄγγελος μᾶς πληροφόρησε αὐθεντικῶς γιά τόν σκοπό τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, λέγοντας πρός τήν Παρθένο Μαρία: *«Θά γεννήσει υἱό, καί θά τοῦ δώσουν*

τό ὄνομα Ἰησοῦς, γιατί αὐτός θά σώσει τόν λαό του ἀπό τίς ἁμαρτίες τους»[1].

Ἦλθε καί ἔρχεται συνεχῶς ὁ Θεός στόν κόσμο, γιά νά μᾶς σώσει ἀπό τίς ἁμαρτίες μας. Νά σηκώσει τό βαρύ φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν μας. Νά θεραπεύσει τίς πληγές τῶν παθῶν μας. Νά μᾶς ἀνυψώσει ἀπό τήν δουλεία τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ διαβόλου στήν ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι εἴμαστε πληγωμένοι ἀπό τήν ἁμαρτία. Τό αἰσθανόμαστε καθημερινῶς, διότι αὐτό μᾶς στερεῖ τή χαρά τῆς ζωῆς. Ἡ ὑποδούλωσή μας στήν ἁμαρτία μᾶς κοστίζει τόν θάνατο, σωματικό καί πνευματικό.

Ἦλθε ὅμως ὁ Σωτήρας Χριστός νά μᾶς διδάξει μέ τή ζωή Του καί τή διδασκαλία Του τόν τρόπο, μέσω τοῦ ὁποίου θά μπορέσουμε νά νικήσουμε τήν ἁμαρτία καί νά καταστοῦμε ἐλεύθεροι. Γιά νά ζήσουμε μαζί Του μακριά ἀπό τή φθορά καί τόν καθημερινό θάνατο.

Αὐτό ὅμως τό ἐπιτυγχάνουν μόνον ὅσοι τό ἐπιθυμοῦν, πιστεύουν σ' Αὐτόν καί πορεύονται ἐφαρμόζοντας, *«ὁ Χριστός μᾶς ἀπελευθέρωσε γιά νά εἴμαστε ἐλεύθεροι. Παραμένετε, λοιπόν, σταθεροί στήν ἐλευθερία καί μήν ξαναμπαίνετε κάτω ἀπό ζυγό δουλείας»*[2], τηροῦντες

1. *«Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν Αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ»* (Ματθαίου α΄ 21).

2. *«Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ᾗ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε»* (πρός Γαλάτας ε΄ 1).

τίς ἐντολές Αὐτοῦ. Εἶναι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν σ' Αὐτόν νά γεννηθεῖ μέσα τους καί νά ζήσει στή ζωή τους.

Ἦλθε γιά νά δημιουργήσει τήν καινή κτίση. Νά ἀναδημιουργήσει τόν κόσμο καί τόν ἄνθρωπο. Νά τόν ἀπαλλάξει ἀπό τίς φοβερές συνέπειες τῆς ἁμαρτίας, γιά νά ζήσει τή θεία ζωή, τήν ὄντως ζωή, τήν ὁποία τοῦ στέρησε ὁ διάβολος.

Ἡ σάρκωση τοῦ Θεοῦ ὁριοθετεῖ καί χωρίζει δύο κόσμους, δύο περιόδους τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας. Γι αὐτό καί ἀριθμοῦμε τά ἔτη ἀπό τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ παλαιός κόσμος τῆς ἁμαρτίας παρήκμασε καί ἔσβησε, ὁ κόσμος στόν ὁποῖο *«οἱ ἄνθρωποι ἦταν ὑπόδουλοι στά στοιχεῖα τοῦ κόσμου»*[3]. Καί ἀνέτειλε ἕνας καινούργιος κόσμος, ἡ καινή κτίση[4], στήν ὁποία ὁ Θεός συνεορτάζει μαζί μέ τόν λαό Του καί ὁ ἄνθρωπος κοινωνεῖ καί μετέχει στή ζωή τοῦ Θεοῦ. Τώρα ὁ ἄνθρωπος εἶναι παιδί τοῦ Θεοῦ καί κληρονόμος τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τῆς βασιλείας Του.

3. *«Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν δεδουλωμένοι ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου»* (πρός Γαλάτας δ΄ 3).

4. Πρός Γαλάτας στ΄ 15, Β΄ Κορινθίους ε΄ 17.

«Ἑορτάσωμεν ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι»
(ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος)

Ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἡ μητρόπολη τῶν ἑορτῶν, κατά τόν ἅγιο Πατέρα μας Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο *«διότι ἦταν ἡ περίλαμπρη ἑορτή πού συγκέντρωνε τούς πάντας καί ἡ μητρόπολη, δηλαδή ἡ μητέρα»*[1], ἐπειδή ἀπ' αὐτή γεννήθηκαν ὅλες οἱ ἄλλες ἑορτές τῶν σωτηριωδῶν γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας, στήν ποιμαντική τους μέριμνα γιά τήν πνευματική οἰκοδομή καί κατάρτιση τῶν πιστῶν, δίδαξαν μέ ποιό τρόπο πρέπει νά ἑορτάζουν τίς ἐκκλησιαστικές ἑορτές οἱ ἄνθρωποι πού πιστεύουν στόν Θεό, προβάλλοντας τόν σκοπό καί τό νόημα τῶν ἑορτῶν.

1. «Θεοῦ μνημονεύσωμεν»

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος θέτει ὡς πρῶτο καθῆκον τοῦ πιστοῦ τή μνήμη τοῦ Θεοῦ. Διδάσκει σχετι-

1. *«Ἑορτὴ γὰρ ἦν περιφανὴς ἡ πάντας συνάγουσα καὶ μητρόπολις»* (Ἐπιστολή *«τῇ Δεσποίνῃ μου, τῇ αἰδεσιμωτάτῃ καὶ θεοφιλεστάτῃ διακόνῳ Ὀλυμπιάδι»*, PG 52, 553).

κῶς, ὅτι *«Ἐπειδή δέ ἡ οὐσία τῆς ἑορτῆς εἶναι ἡ μνήμη τοῦ Θεοῦ, ἄς σκεφθοῦμε τόν Θεό»*[2].

Γιά τούς πιστούς ἡ ἑορτή ὀφείλει νά εἶναι μνήμη Θεοῦ. Θυμόμαστε τίς σωτηριώδεις ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ γιά μᾶς.

Τά Χριστούγεννα ἑορτάζουμε τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τήν κάθοδο τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος στόν κόσμο κατά τόν προφητικό γραφικό λόγο, *«ἀργότερα ἡ Σοφία φανερώθηκε ἐπάνω στή γῆ καί συναναστράφηκε μέ τούς ἀνθρώπους»*[3].

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ μέγας πατριάρχης Ἀλεξανδρείας μᾶς ἐξηγεῖ καί ἑρμηνεύει τόν σκοπό τῆς ἐνανθρωπήσεως: *«Ὅτι ὁ Θεός μέ τή σάρκωσή Του ἔγινε ἄνθρωπος γιά νά γίνει ὁ ἄνθρωπος Θεός κατά χάρη, ὅτι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ φανερώθηκε μέ ἀνθρώπινη σάρκα γιά νά μᾶς ἀποκαλύψει τόν ἀόρατο Θεό Πατέρα κατά τόν λόγο τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου· "κανείς ποτέ δέν εἶδε τόν Θεό· μόνο ὁ μονογενής Υἱός, πού εἶναι μέσα στήν ἀγκαλιά τοῦ Πατέρα, ἐκεῖνος μᾶς τόν ἔκανε γνωστό"*[4] καί ὅτι Αὐτός ὑπέμεινε τήν ὕβρη τῶν ἀνθρώπων,

2. *«Ἐπεὶ δὲ κεφάλαιον ἑορτῆς μνήμη Θεοῦ, Θεοῦ μνημονεύσωμεν»* (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΛΘ΄, «Εἰς τά Ἅγια Φῶτα», Β.Ε.Π.Ε.Σ. 60, 77).

3. *«Μετὰ δὲ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη»* (Βαρούχ γ΄ 38).

4. *«Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε. ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο»* (Ἰωάννου α΄ 18).

αὐτόν τοῦτον τόν θάνατον, γιά νά κληρονομήσουμε τήν ἀφθαρσία καί τήν ἀθανασία»[5].

Ὁ Θεός ἔρχεται ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ, γιά νά ἀνέβει ὁ ἄνθρωπος ἀπό τή γῆ στόν οὐρανό. Ὁ Θεός μετέλαβε τοῦ χείρονος, δηλαδή τοῦ κατωτέρου ὡς πρός Αὐτόν, γιά νά μεταδώσει σέ μᾶς τοῦ βελτίονος ὡς πρός ἐμᾶς.

Ὁ ἅγιος πατέρας μας Γρηγόριος ὁ Θεολόγος διδάσκει προτρέποντας τούς πιστούς[6] *«Ἄς γίνουμε ὅπως ὁ Χριστός ἐπειδή καί ὁ Χριστός ἔγινε σάν ἐμᾶς. Ἄς γίνουμε κατά χάρη θεοί, διότι καί Ἐκεῖνος ἔγινε γιά χάρη μας ἄνθρωπος».*

Ἡ σάρκωση τοῦ Θεοῦ εἶναι ἕνα θαῦμα, τίς προεκτάσεις τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἀδυνατεῖ νά συλλάβει. Πῶς ὁ Θεός πού εἶναι πνεῦμα γίνεται ὑλικός; Πῶς ὁ ἄκτιστος (ἀδημιούργητος) κτίζεται (δημιουργεῖται); Πῶς ὁ ἀχώρητος στούς οὐρανούς χωρεῖται στή μήτρα τῆς γυναικός καί στή φάτνη; Πῶς τόν ἀπρόσιτο ἐγγίζουν οἱ ἁμαρτωλοί ἄνθρωποι καί τά ἄλογα ζῶα;

5. *«Αὐτὸς γὰρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν καὶ αὐτὸς ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν διὰ σώματος, ἵνα ἡμεῖς τοῦ ἀοράτου Πατρὸς ἔννοιαν λάβωμεν καὶ αὐτὸς ὑπέμενε τὴν παρ' ἀνθρώπων ὕβριν, ἵνα ἡμεῖς ἀφθαρσίαν κληρονομήσωμεν»* (Μεγάλου Ἀθανασίου, *«Περί τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου καί τῆς διά σώματος πρός ἡμᾶς ἐπιφανείας αὐτοῦ»* Β.Ε.Π.Ε.Σ. 30, 119).

6. *«Γενώμεθα ὡς Χριστός, ἐπεὶ καὶ Χριστὸς ὡς ἡμεῖς. γενώμεθα θεοὶ δι' αὐτόν, ἐπειδὴ κἀκεῖνος δι' ἡμᾶς ἄνθρωπος»* (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος Α΄ Εἰς τό ἅγιον Πάσχα καί εἰς τή βραδυτῆτα P.G. 35,397).

Πῶς ὁ ἔνδοξος καί δυνατός ἐκδύεται τή δόξα Του καί τή δύναμή Του καί δέχεται νά ἐμφανισθεῖ μέ τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί ἀσθένεια; Πῶς ὁ ἀναμάρτητος συναναστρέφεται ἁμαρτωλούς; Πῶς ὁ οὐράνιος γίνεται χοϊκός;

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συμπεριέλαβε ὅλο τό ἔργο τοῦ Θεοῦ γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων σέ μία φράση: *«Εἶναι μεγάλο τό μυστήριο τῆς πίστεως»*[7]. Τά πάντα πραγματοποιήθηκαν μέ τήν εὐδοκία τοῦ οὐράνιου Πατέρα καί τή συνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἶναι ἔργο Θεοῦ, στό ὁποῖο συνεργάσθηκαν πολλοί δίκαιοι. Κορυφαία ἀνάμεσά τους ἡ Θεοτόκος, ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία δέχθηκε νά γίνει μητέρα Του, ὅταν ἀπάντησε στόν Ἄγγελο μέ τό: *«Εἶμαι μιά δούλη τοῦ Κυρίου· ἄς γίνει τό θέλημά του σ' ἐμένα ὅπως μοῦ τό εἶπες»*[8].

Οἱ ὕμνοι τῆς θείας λατρείας, τά ἀναγνώσματα τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί οἱ λόγοι τῶν Πατέρων μας ἀναφέρονται στή σημασία καί τό νόημα αὐτῆς τῆς ἑορτῆς. Οἱ πιστοί ὀφείλουν μέ πνευματική ἀναζήτηση, ἐνδιαφέρον καί ἐπιμέλεια νά μελετήσουν, γιά νά δυνηθοῦν νά καταλάβουν, νά ἀντιληφθοῦν *«ποιό εἶναι τό πλάτος καί τό μῆκος, τό βάθος καί τό ὕψος τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας, καί νά γνωρίσετε τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ»*[9].

7. *«Τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον»* (πρός Τιμόθεον Α΄ γ΄ 16).
8. *«Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου»* (Λουκᾶ α΄ 38).
9. *«Τί τὸ πλᾶτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ»* (πρός Ἐφεσίους γ΄ 18-19).

2. Ἡ συμμετοχή μας στήν ἑορτή.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μᾶς προτρέπουν νά ἑορτάσουμε μέ θεϊκό καί πνευματικό τρόπο ἀποφεύγοντες τήν ἁμαρτία καί τήν πονηρία *«ὅπως φαίνεται καλό στό Πνεῦμα»*[10] πού ἐμπνέει ὁλόκληρη τή ζωή μας.

Πῶς *«δοκεῖ τῷ Πνεύματι»*;

α΄. Νά σεβόμαστε τόν Θεό.

Ἑορτάζουμε γιά νά αὐξήσουμε τήν πίστη μας, γιά νά τή στερεώσουμε, ὥστε νά εἶναι δυνατή. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ τήν κοινή λατρεία, μέ τήν πνευματική μελέτη, μέ τήν ἀνάγνωση τῶν θείων γραφῶν, μέ τήν προσευχή καί τήν κατάλληλη πνευματική κατάρτιση.

β΄. Νά συμμετέχουμε στή λατρεία καί στήν κοινή προσευχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας.

Οἱ πιστοί συγκροτοῦν τήν προσευχόμενη κοινότητα, τήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔχει κέντρο τῆς προσευχῆς της τήν τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας. Οἱ πιστοί συγκεντρώνονται, συνάγονται καί τελοῦν τή θεία Λειτουργία εὐχαριστοῦντες τόν Θεό Πατέρα *«ὑπὲρ πάντων ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων»*[11].

10. *«Ὡς δοκεῖ τῷ πνεύματι»* (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΜΑ΄, «Εἰς τήν Πεντηκοστήν», Β.Ε.Π.Ε.Σ. 60, 111).

11. Εὐχή τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τῆς θείας Λειτουργίας.

γ΄. Μέ «ἔνδυμα γάμου».

Ἡ ἐξομολόγηση εἶναι ἡ μετά συντριβῆς καρδίας ὁμολογία τῆς μετάνοιάς μας γιά τίς ἁμαρτίες μας. Ἡ ἁμαρτία διακόπτει τήν κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Γιά νά ἀρθεῖ ἡ διακοπή καί νά συνδεθεῖ ὁ ἄνθρωπος πάλι μέ τόν Θεό, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νά ἀναγνωρίσει τήν ἁμαρτία του καί μέ ταπείνωση νά ζητήσει ἀπό τόν φιλάνθρωπο Θεό Πατέρα νά τόν ἀποκαταστήσει. Χωρίς μετάνοια καί ἐξομολόγηση δέν μποροῦμε νά πλησιάσουμε τόν Θέο Πατέρα. Πολύ περισσότερο δέν μποροῦμε νά προσέλθουμε στό μυστήριο τῆς θείας Κοινωνίας χωρίς νά ἔχουμε καθαρισθεῖ πνευματικά. Ὁ Κύριός μας ἐπεσήμανε αὐτή τήν ἀνάγκη μέ τήν παραβολή τοῦ γάμου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως.

«Μπῆκε κι ὁ βασιλιάς γιά νά δεῖ τούς συνδαιτυμόνες, κι ἐκεῖ εἶδε κάποιον πού δέν ἦταν ντυμένος μέ τή γαμήλια φορεσιά. "Φίλε", τοῦ λέει, "πῶς μπῆκες ἐδῶ χωρίς τό κατάλληλο ντύσιμο;" Ἐκεῖνος ἔχασε τή λαλιά του. Τότε ὁ βασιλιάς εἶπε στούς ὑπηρέτες: "δέστε του τά πόδια καί τά χέρια καί πάρτε τον καί βγάλτε τον ἔξω στό σκοτάδι"»[12].

12. *«Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου καὶ λέγει αὐτῷ. ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις. δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον»* (Ματθαίου κβ΄ 11-13).

δ΄. Νά προσέλθουμε στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Μέ τή θεία Κοινωνία τοῦ ἁγίου Σώματος καί τοῦ Τιμίου Αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑνωνόμαστε μέ τόν Χριστό καί δι' Αὐτοῦ λαμβάνουμε ὅλες τίς δωρεές τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος εἶπε: *«Σᾶς βεβαιώνω ὅτι ἄν δέν φᾶτε τή σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου καί δέν πιεῖτε τό αἷμα του, δέν ἔχετε μετοχή στή ζωή. Αὐτός πού τρώει τή σάρκα μου καί πίνει τό αἷμα μου ἔχει ζωή παντοτινή, κι ἐγώ θά τόν ἀναστήσω τήν ἔσχατη ἡμέρα»*[13].

ε΄. Νά ἔχουμε ἀγάπη μέ τούς συνανθρώπους μας.

Τήν ἐντολή αὐτή ἔθεσε ὡς αὐστηρή προϋπόθεση ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας γιά νά εἰσακουσθεῖ ἡ προσευχή μας. Γιά τό θέμα αὐτό δίδαξε: *«Γι' αὐτό, ὅταν προσφέρεις τό δῶρο σου στόν ναό κι ἐκεῖ θυμηθεῖς πώς ὁ ἀδελφός σου ἔχει κάτι ἐναντίον σου, ἄφησε ἐκεῖ, μπροστά στό θυσιαστήριο τοῦ ναοῦ, τό δῶρο σου καί πήγαινε νά συμφιλιωθεῖς πρῶτα μέ τόν ἀδελφό σου, καί ὕστερα ἔλα νά προσφέρεις τό δῶρο σου»*[14].

13. *«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ»* (Ἰωάννου στ΄ 53-54).

14. *«Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ*

Πρίν μιλήσεις στόν Θεό πρέπει νά ἔχεις διώξει ἀπό τήν καρδιά σου ὁ,τιδήποτε καταλογίζεις στόν ἀδελφό σου, στόν συνάνθρωπό σου.

στ΄. Νά ἐπιτελοῦμε ἐνάρετα ἔργα.

Ἡ ἑορτή πρέπει νά ἀποτελεῖ ἀφορμή γιά τήν ἄσκηση τῶν ἀρετῶν, γιά τή βίωση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας, γιά τήν ἔκφραση τῆς ὑπακοῆς μας στό ἅγιο θέλημά Του, γιά σεμνή καί θεοπρεπῆ πολιτεία. Σ' αὐτά συμβάλλουν ἡ νηστεία καί ἡ ἐγκράτεια, ὁ περιορισμός δηλαδή μέχρι τελείας ἐξαφανίσεως τῶν ἁμαρτωλῶν παθῶν ἀπό τήν ψυχή μας.

ζ΄. Νά μήν ἁμαρτάνουμε κατά τήν ἑορτή.

Παρατηροῦμε, ὅτι οἱ ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας γιά πολλούς γίνονται ἀφορμή νά ἁμαρτάνουν βαρύτερα. Γι' αὐτό πρέπει νά προσέχουμε νά μήν ἁμαρτάνουμε μέ τόν τρόπο πού ἑορτάζουμε τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας.

η΄. Νά ζοῦμε τήν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης εἶναι σαφής:

«Ἄν κάποιος πεῖ "ἀγαπῶ τόν Θεό", μισεῖ ὅμως τόν ἀδελφό του, εἶναι ψεύτης»[15].

τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου» (Ματθαίου ε΄ 23-24).

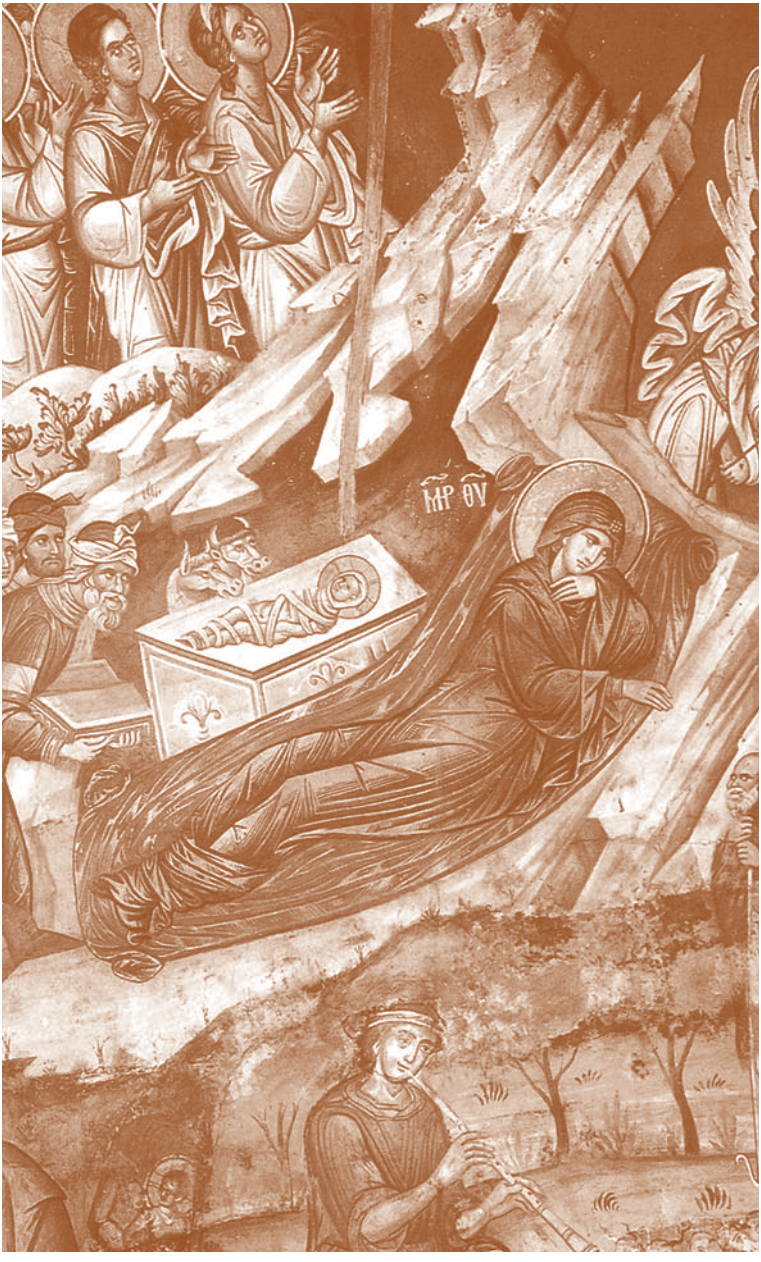
15. *«Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν»* (Α΄ Ἰωάννου δ΄ 20).

Ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ μεταδοτικότητα, ἡ συγγνώμη, ἡ ἀνοχή, ἡ ἀλληλεγγύη πρός τούς ἀδελφούς ἐκφράζουν τούς πνευματικούς δεσμούς τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καί καθιστοῦν αὐτούς τούς δεσμούς ἰσχυρότερους.

3. Ἡ Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Ἡ ἑορτή τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι τόν 4ο μ.Χ. αἰώνα συνεορταζόταν μέ τήν ἑορτή τῆς Βαπτίσεώς Του τήν 6η Ἰανουαρίου. Οἱ δύο ἑορτές ἔφεραν τήν ὀνομασία Ἐπιφάνεια.

Ἡ ἐπιλογή τῆς ἡμερομηνίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου ἔγινε ἀπό τήν Ἐκκλησία γιά πνευματικούς καί ποιμαντικούς λόγους. Δέν εἶναι γνωστή μέ ἀκρίβεια ἡ ἡμέρα καί τό ἔτος γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας. Ἀπό τά ἱστορικά γεγονότα καί τά πρόσωπα, πού ἀναφέρονται στήν ἱερά διήγηση τῶν Εὐαγγελίων καί σέ ἄλλες ἐξωβιβλικές πηγές, προσδιορίζουμε κατά προσέγγιση τό ἔτος τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου, ἀπό τό ὁποῖο ἀρχίζει ἡ χριστιανική χρονολόγηση.

Ἔκλινε Οὐρανούς καί κατέβη

Προσεγγίζοντας τή μητρόπολη τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας τά Χριστούγεννα, γιά νά ἑορτάσουμε τή Γέννηση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, θά σκύψουμε στά ἱερά κείμενα τῶν ἁγίων Γραφῶν γιά νά μᾶς ἀποκαλύψουν καί πληροφορήσουν τόν σκοπό τῆς ἐλεύσεώς Του καί καθόδου Του στή γῆ.

1. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς εἶπε:

«Ἐγώ ἦλθα ἐξουσιοδοτημένος ἀπό τόν Πατέρα μου»[1].

«Δέν ἦλθα ἀπό μόνος μου, ἀλλά μέ ἔστειλε ὁ Πατέρας μου»[2].

«Ἐγώ ἦλθα στόν κόσμο σάν φῶς, ἔτσι ὥστε ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα νά μή μείνει στό σκοτάδι»[3].

«Γιατί δέν ἦλθα γιά νά καταδικάσω τόν κόσμο, ἀλλά γιά νά τόν σώσω»[4].

1. *«Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου»* (Ἰωάννου ε΄ 43).
2. *«Οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε»* (Ἰωάννου η΄ 42).
3. *«Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ»* (Ἰωάννου ιβ΄ 46).
4. *«Οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον»* (Ἰωάννου ιβ΄ 47).

«Γι' αὐτό ἦλθα στόν κόσμο, γιά νά φανερώσω τήν ἀλήθεια»[5].

«Γιατί δέν ἦλθα νά καλέσω σέ μετάνοια τούς δικαίους ἀλλά τούς ἁμαρτωλούς»[6].

«Ὁ Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου δέν ἦλθε γιά νά τόν ὑπηρετήσουν, ἀλλά γιά νά ὑπηρετήσει καί νά προσφέρει τή ζωή Του λύτρα γιά ὅλους»[7].

«Ὁ Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου ἦλθε γιά νά ἀναζητήσει καί νά σώσει αὐτούς πού ἔχουν χάσει τόν δρόμο τους»[8].

«Ἐγώ ὅμως ἦλθα γιά νά ἔχουν ὅσοι μέ ἀκολουθοῦν ζωή, καί μάλιστα ζωή περίσσια»[9].

2. Τόν σκοπό τοῦ μυστηρίου τῆς σαρκώσεως ἐξηγοῦν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ὡς ἑξῆς:

«Ὅταν ὅμως ἔφτασε ἡ ὥρα πού εἶχε καθορίσει ὁ Θεός, ἀπέστειλε τόν Υἱό του. Γεννήθηκε ἀπό μία γυναίκα καί ὑποτάχτηκε στόν νόμο, γιά νά ἐξαγοράσει

5. *«Εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ»* (Ἰωάννου ιη΄ 37).

6. *«Οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς εἰς μετάνοιαν»* (Ματθαίου θ΄ 13).

7. *«Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν»* (Ματθαίου κ΄ 28).

8. *«Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός»* (Λουκᾶ ιθ΄ 10).

9. *«Ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν»* (Ἰωάννου ι΄ 10).

αὐτούς πού ἦταν ὑπόδουλοι στόν νόμο, γιά νά γίνουμε παιδιά τοῦ Θεοῦ»[10].

«Ἐπειδή λοιπόν "τά παιδιά" αὐτά ἦταν ἄνθρωποι, ἔγινε κι ὁ Ἰησοῦς ἄνθρωπος, γιά νά καταργήσει μέ τόν θάνατό Του αὐτόν πού ἐξουσίαζε τόν θάνατο, δηλαδή τόν διάβολο, καί μ' αὐτόν τόν τρόπο νά ἀπελευθερώσει ὅσους ὁ φόβος τοῦ θανάτου τούς εἶχε καταδικάσει νά εἶναι δοῦλοι σ' ὅλη τους τή ζωή»[11].

«Ἔτσι, ὁ Χριστός ἦρθε κι ἔφερε τό χαρμόσυνο μήνυμα τῆς εἰρήνης σ' ἐσᾶς τούς ἐθνικούς, πού ἤσασταν μακριά ἀπό τόν Θεό, καί σ' ἐσᾶς τούς Ἰουδαίους, πού ἤσασταν κοντά του»[12].

«Γνωρίζετε βέβαια, τή χάρη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦταν πλούσιος κι ἔγινε γιά χάρη σας φτωχός, γιά νά μπορέσετε ἐσεῖς μέ τή φτώχεια τή δική Του νά πλουτίσετε»[13].

---

10. *«Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν»* (πρός Γαλάτας δ΄ 4-5).

11. *«Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας»* (πρός Ἑβραίους β΄ 14-15).

12. *«Ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς»* (πρός Ἐφεσίους β΄ 17).

13. *«Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε»* (πρός Κορινθίους η΄ 9).

«Γιατί ὁ Θεός φανέρωσε τή χάρη Του, γιά νά σώσει ὅλους τούς ἀνθρώπους. Αὐτή μᾶς καθοδηγεῖ ν' ἀρνηθοῦμε τήν ἀσέβεια καί τίς ἁμαρτωλές ἐπιθυμίες καί νά ζήσουμε μέ σωφροσύνη, μέ δικαιοσύνη καί μέ εὐσέβεια στόν παρόντα αἰώνα»[14].

14. *«Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι»* (πρός Τίτον β΄ 11-12).

Γιά τήν θεία οἰκονομία καί γιά τήν κηδεμονία τοῦ Θεοῦ καί τήν σωτηρία μας

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὁ πρύτανις († 676-749 μ.Χ.) τῶν θεολόγων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς διδάσκει γιά «*τό μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον*» τά ἑξῆς:

«*Ταύτῃ τοίνυν τῇ προσβολῇ τοῦ ἀρχεκάκου δαίμονος δελεασθέντα τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν τοῦ Δημιουργοῦ ἐντολὴν οὐ φυλάξαντα καὶ γυμνωθέντα τῆς χάριτος καὶ τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν ἀπεκδυσάμενον καὶ σκεπασθέντα τῇ τοῦ μοχθηροῦ βίου τραχύτητι –τοῦτο γὰρ τὰ φύλλα τῆς συκῆς– καὶ περιβληθέντα τὴν νέκρωσιν, ἤτοι τὴν θνητότητα καὶ παχύτητα τῆς σαρκός –τοῦτο γὰρ ἡ τῶν νεκρῶν δερμάτων ἀμφίασις– καὶ τοῦ παραδείσου κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοκρισίαν γεγονότα ἐξόριστον καὶ θανάτῳ κατάκριτον καὶ φθορᾷ ὑποχείριον, οὐ παρεῖδεν ὁ συμπαθής, ὁ τὸ εἶναι δοὺς καὶ τὸ εὖ εἶναι χαρισάμενος, ἀλλὰ πολλοῖς πρότερον παιδαγωγήσας καὶ πρὸς ἐπιστροφὴν καλέσας στόνῳ καὶ τρόμῳ, ὕδατος κατακλυσμῷ καὶ παντὸς τοῦ γένους μικροῦ δεῖν πανω-*

λεθρίᾳ, συγχύσει καὶ διαιρέσει γλωσσῶν, ἀγγέλων ἐπιστασίᾳ, πόλεων ἐμπρησμῷ, τυπικαῖς θεοφανείαις, πολέμοις, νίκαις, ἥτταις, σημείοις καὶ τέρασι καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, νόμῳ, προφήταις, δι᾽ ὧν τὸ σπουδαζόμενον ἦν ἡ τῆς ἁμαρτίας ἀναίρεσις, πολυσχεδῶς χεθείσης καὶ καταδουλωσαμένης τὸν ἄνθρωπον καὶ πᾶν εἶδος κακίας ἐπισωρευσάσης τῷ βίῳ καὶ ἡ πρὸς τὸ εὖ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου ἐπάνοδος. Ἐπειδὴ δι᾽ ἁμαρτίας ὁ θάνατος εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, ὥσπερ τι θηρίον ἄγριον καὶ ἀνήμερον τὸν ἀνθρώπινον λυμαινόμενος βίον, ἔδει δὲ τὸν λυτροῦσθαι μέλλοντα ἀναμάρτητον εἶναι καὶ μὴ τῷ θανάτῳ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὑπεύθυνον, ἔτι δὲ νευρωθῆναι καὶ ἀνακαινισθῆναι τὴν φύσιν καὶ ἔργῳ παιδαγωγηθῆναι καὶ διδαχθῆναι ἀρετῆς ὁδόν, τῆς μὲν φθορᾶς ἀπάγουσαν, πρὸς δὲ τὴν ζωὴν ποδηγοῦσαν τὴν αἰώνιον· τέλος τὸ μέγα περὶ αὐτὸν τῆς φιλανθρωπίας ἐνδείκνυται πέλαγος· αὐτὸς γὰρ ὁ Δημιουργός τε καὶ Κύριος τὴν ὑπὲρ τοῦ οἰκείου πλάσματος ἀναδέχεται πάλην καὶ ἔργῳ διδάσκαλος γίνεται· καὶ ἐπειδὴ θεότητος ἐλπίδι ὁ ἐχθρὸς δελεάζει τὸν ἄνθρωπον, σαρκὸς προβλήματι δελεάζεται καὶ δείκνυται ἅμα τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ σοφόν, τὸ δίκαιόν τε καὶ τὸ δυνατὸν τοῦ Θεοῦ· τὸ μὲν ἀγαθόν, ὅτι οὐ παρεῖδε τοῦ οἰκείου πλάσματος τὴν ἀσθένειαν, ἀλλ᾽ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτῷ πεσόντι καὶ χεῖρα ὤρεξε· τὸ δὲ δίκαιον, ὅτι ἀνθρώπου ἡττηθέντος, οὐχ ἕτερον ποιεῖ νικῆσαι τὸν τύραννον, οὐδὲ βίᾳ ἐξαρπάζει τοῦ θανάτου τὸν ἄνθρωπον,

ἀλλ᾽ ὃν πάλαι διὰ τῆς ἁμαρτίας καταδουλοῦται ὁ θάνατος, τοῦτον ὁ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος νικητὴν πάλιν πεποίηκε καὶ τῷ ὁμοίῳ τὸν ὅμοιον ἀνεσώσατο, ὅπερ ἄπορον ἦν· τὸ δὲ σοφόν, ὅτι εὗρε τοῦ ἀπόρου λύσιν εὐπρεπεστάτην· εὐδοκίᾳ γὰρ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, ὁ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ προαιώνιος, ὁ ἄναρχος, ὁ ἐν ἀρχῇ ὢν καὶ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ὢν καὶ Θεὸς ὤν, ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων κλίνας οὐρανοὺς κατέρχεται, τουτέστιν, τὸ ἀταπείνωτον αὐτοῦ ὕψος ἀταπεινώτως ταπεινώσας συγκαταβαίνει τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις συγκατάβασιν ἄφραστόν τε καὶ ἀκατάληπτον –τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἡ κατάβασις– καὶ Θεὸς ὢν τέλειος ἄνθρωπος τέλειος γίνεται καὶ ἐπιτελεῖται τὸ πάντων καινῶν καινότατον, τὸ μόνον καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον, δι᾽ οὗ ἡ ἄπειρος τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζεται δύναμις. Τί γὰρ μεῖζον τοῦ γενέσθαι τὸν Θεὸν ἄνθρωπον; Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἀτρέπτως ἐγένετο ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Ἁγίας Ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου, καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων χρηματίζει ὁ μόνος φιλάνθρωπος, οὐκ ἐκ θελήματος ἢ ἐπιθυμίας ἢ συναφείας ἀνδρὸς ἢ γεννήσεως ἐνηδόνου ἐν τῇ ἀχράντῳ μήτρᾳ τῆς Παρθένου συλληφθείς, ἀλλ᾽ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ τῆς πρώτης τοῦ Ἀδὰμ γενέσεως· καὶ γίνεται ὑπήκοος τῷ Πατρὶ τῷ καθ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐξ ἡμῶν προσλήμματι τὴν ἡμετέραν παρακοὴν ἰώμενος καὶ ὑπογραμμὸς ἡμῖν ὑπακοῆς γινόμενος, ἧς ἐκτὸς οὐκ ἔστι σωτηρίας τυχεῖν».

Δηλαδή:

«Ἀφοῦ λοιπόν ὁ ἄνθρωπος δελεάστηκε μέ αὐτή τήν ἐπίθεση τοῦ ἀρχέκακου δαίμονα καί δέν φύλαξε τήν ἐντολή τοῦ δημιουργοῦ καί γυμνώθηκε ἀπό τή χάρη καί ἀπέβαλε τήν παρρησία πρός τόν Θεό καί σκεπάστηκε μέ τήν τραχύτητα τῆς ἐπίπονης ζωῆς (αὐτό σημαίνουν τά φύλλα τῆς συκιᾶς) καί ντύθηκε τή νέκρωση, δηλαδή τή θνητότητα καί τήν παχύτητα τῆς σάρκας (αὐτό σημαίνει τό ντύσιμο μέ τά νεκρά δέρματα) καί ἐξορίστηκε ἀπό τόν παράδεισο κατά τή δικαιοκρισία τοῦ Θεοῦ καί ἔγινε κατάδικος θανάτου καί ὑποχείριος τῆς φθορᾶς, δέν τόν παραμέλησε αὐτός πού συμπάσχει καί ἔδωσε τό εἶναι καί χάρισε καί τό εὖ εἶναι, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως τόν διαπαιδαγώγησε μέ πολλούς τρόπους καί τόν κάλεσε μέ στεναγμό καί τρόμο νά ἐπιστρέψει, μέ κατακλυσμό νεροῦ καί ἀκόμη λίγο μέ πανωλεθρία ὁλόκληρου τοῦ γένους, μέ σύγχυση καί διαίρεση γλωσσῶν, μέ ἐπιστασία ἀγγέλων, μέ ἐμπρησμούς πόλεων, μέ τυπικές θεοφάνειες, μέ πολέμους, μέ νίκες, μέ ἥττες, μέ σημεῖα καί τέρατα καί ποικίλες δυνάμεις, μέ νόμο, μέ προφῆτες, ἀποβλέποντας μέ ὅλα αὐτά στήν ἀναίρεση τῆς ἁμαρτίας, πού ἁπλώθηκε πολύμορφα καί σκλάβωσε τόν ἄνθρωπο καί γέμισε τή ζωή μέ κάθε εἶδος κακίας, καί στήν ἐπάνοδο τοῦ ἀνθρώπου πρός τό εὖ εἶναι. Ἐπειδή διά μέσου τῆς ἁμαρτίας εἰσῆλθε στόν κόσμο ὁ θάνατος, ἐρημώνοντας τή ζωή σάν κάποιο ἄγριο καί

ἀνήμερο θηρίο, ἔπρεπε αὐτός πού θά λύτρωνε τόν ἄνθρωπο νά εἶναι ἀναμάρτητος καί ὄχι ὑπεύθυνος γιά τόν θάνατο, πού προῆλθε ἀπό τήν ἁμαρτία, ἐπιπλέον ἔπρεπε ἡ ἀνθρώπινη φύση νά νευρωθεῖ καί νά ἀνακαινιστεῖ καί νά διαπαιδαγωγηθεῖ μέ ἔργο καί νά διδαχτεῖ ὁδό ἀρετῆς, πού ἀπομακρύνει ἀπό τή φθορά καί ὁδηγεῖ τά βήματα πρός τήν αἰώνια ζωή· τέλος ἀποδεικνύεται τό μεγάλο πέλαγος τῆς θείας φιλανθρωπίας· γιατί ὁ ἴδιος ὁ δημιουργός καί Κύριος δέχεται νά παλέψει γιά χάρη τοῦ πλάσματός του καί μέ ἔργο γίνεται διδάσκαλος· καί ἐπειδή ὁ ἐχθρός δελεάζει τόν ἄνθρωπο μέ τήν ἐλπίδα θεοποιήσεως, αὐτός δελεάζεται μέ τό πρόβλημα τῆς σάρκας καί συνάμα ἀποδεικνύεται ἡ ἀγαθότητα καί ἡ σοφία, ἡ δικαιοσύνη καί ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ· ἡ ἀγαθότητα, γιατί δέν παρέβλεψε τήν ἀσθένεια τοῦ πλάσματός του, ἀλλά, σάν ἔπεσε, τό σπλαχνίστηκε καί τοῦ πρόσφερε τά χέρια· ἡ δικαιοσύνη, γιατί ἀφοῦ ἡττήθηκε ὁ ἄνθρωπος, δέν δημιουργεῖ ἄλλον γιά νά νικήσει τόν τύραννο οὔτε μέ τή βία ἀποσπᾶ τόν ἄνθρωπο ἀπό τόν θάνατο, ἀλλά αὐτόν πού κάποτε σκλάβωσε ὁ θάνατος μέ τήν ἁμαρτία, ὁ ἀγαθός καί δίκαιος τόν κατέστησε ξανά νικητή καί ἔσωσε μέ τόν ὅμοιο τόν ὅμοιο, πρᾶγμα πού γιά τόν ἄνθρωπο ἦταν ἀδύνατο· ἡ σοφία, γιατί βρῆκε γιά τό ἀδύνατο λύση πολύ ταιριαστή· ἔτσι μέ τήν εὐδοκία τοῦ Θεοῦ καί Πατέρα ὁ μονογενής Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι στόν κόλπο τοῦ Πατέρα, ὁ

ὁμοούσιος μέ τόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὁ προαιώνιος, ὁ ἄναρχος, πού ἦταν στήν ἀρχή καί πρός τόν Θεό καί Πατέρα καί ἦταν καί Θεός, αὐτός πού ὑπάρχει σέ μορφή Θεοῦ ἀφοῦ ἔκλινε τούς οὐρανούς κατέρχεται, μέ ἄλλα λόγια ἀφοῦ ταπείνωσε ἀταπείνωτα τό ἀταπείνωτο ὕψος του μέ ἄφραστη καί ἀκατάληπτη συγκατάβαση (γιατί αὐτό σημαίνει ἡ κάθοδος) πηγαίνει μαζί μέ τούς δούλους του καί ἐνῶ εἶναι τέλειος Θεός γίνεται τέλειος ἄνθρωπος καί πραγματώνει τό πιό καινούργιο ἀπό ὅλα τά καινούργια, τό μόνο καινούργιο ὑπό τόν ἥλιο, μέ τό ὁποῖο ἐμφανίζεται ἡ ἄπειρη δύναμη τοῦ Θεοῦ. Τί ἄλλο ποιό μεγάλο ὑπάρχει ἀπό τό νά γίνει ὁ Θεός ἄνθρωπος; Καί ὁ Λόγος ἔγινε σάρκα ἄτρεπτα ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα καί τήν ἁγία Μαρία, τήν Ἀειπάρθενο καί Θεοτόκο, καί ἀναδεικνύεται μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων ὁ μόνος φιλάνθρωπος, ἀφοῦ ἔγινε ἡ σύλληψή του στήν ἄχραντη μήτρα τῆς Παρθένου ὄχι ἀπό θέλημα ἤ ἀπό ἐπιθυμία ἤ ἀπό συνάφεια μέ ἄνδρα ἤ ἀπό γέννηση ἡδονική, ἀλλά ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα καί τήν πρώτη γένεση τοῦ Ἀδάμ· καί γίνεται ὑπήκοος στόν Πατέρα καί στή δική μας ἀνθρώπινη φύση πού πῆρε ἀπό μᾶς, γιά νά θεραπεύσει τήν παρακοή μας καί νά γίνει γιά μᾶς ὑπόδειγμα ὑπακοῆς, ἔξω ἀπό τήν ὁποία δέν μποροῦμε νά πετύχουμε τή σωτηρία»[15].

15. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ: «Ἔκδοσις Ἀκριβής τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως», Ἐκδόσεις Π. Πουρνάρα, Θεσ/νίκη 1983, σελ. 208-213.

Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

Παραθέτουμε μία σύντομη περίληψη τῆς πραγματείας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας († 296-373 μ.Χ.) στήν ὁποία ἀναλύει μεθοδικά καί θεολογικά τό *«εἶναι μεγάλο τό μυστήριο τῆς πίστεως. Ὁ Θεός φανερώθηκε ὡς ἄνθρωπος»*[1].

Οἱ ἄνθρωποι, ἐνῶ δημιουργήθηκαν γιά νά ζήσουν μέ εὐδαιμονία κατέπεσαν σέ δυστυχία. Τοῦτο συνέβη, ἐπειδή ἀδιαφόρησαν γιά τά πνευματικά ἀγαθά καί ἐλκύσθηκαν ἀπό τά ὑλικά πού ἦταν ἐγγύτερα πρός αὐτούς, δηλαδή ἐπειδή παραγνώρισαν τή μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ καί ἐπιδόθηκαν νά ἱκανοποιήσουν τίς ἐγωϊστικές τους ἐμπαθεῖς ἐπιθυμίες. Ἔτσι ἀπομακρύνθηκαν ἀπό τόν Θεό, καί θά κατέληγαν σέ ἀφανισμό, ἀφοῦ στέρηση τῆς κοινωνίας μέ Αὐτόν σημαίνει ἀπόλυτο θάνατο, ἄν ὁ Θεός δέν ἐλεοῦσε τό ἔργο τῶν χειρῶν του. Περιέπεσαν λοιπόν σέ φυσικό θάνατο.

Στό ἑξῆς ὁ Θεός φρόντισε τίς ἀλήθειες, ἀπό τίς ὁποῖες

1. *«Μέγα μυστήριο τῆς εὐσεβείας ὅτι Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί»* (πρός Τιμόθεον Α΄ γ΄ 16).

αὐτοί εἶχαν ἀποξενωθεῖ, νά ἀποκαλύπτει βαθμιαίως μέ τά κτίσματα, τήν παράδοση τοῦ Νόμου καί τήν ἀποστολή τῶν Προφητῶν. Ὅλα αὐτά ἀποτελοῦσαν μία διαρκῆ πρόσκληση σέ μετάνοια, ἡ ὁποία ὅμως δέν ἦταν ἀρκετή.

Ἡ τελική ἀποκάλυψη πραγματοποιήθηκε μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου. Ἡ ἐνανθρώπηση δέν εἶναι ἀσυμβίβαστη μέ τό ἄπειρο τοῦ Θεοῦ, διότι αὐτός μέ τήν παντοδυναμία Του μπορεῖ ν' ἀποκαλυφθεῖ καί στό ἐπί μέρους. Ὁ Λόγος ἔλαβε σῶμα φθαρτό καί θνητό πού μποροῦσε ν' ἀποθάνει γιά νά τό καταστήσει ἀθάνατο ἐνώνοντάς το μέ τή θεότητά Του. Τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ ἀπέληξε στή νίκη κατά τῶν δαιμόνων, τήν ἐπαναφορά τῶν ἀνθρώπων στήν ἀλήθεια, τόν θρίαμβο τῆς ζωῆς ἐπί τοῦ θανάτου. Αὐτός πάτησε τόν θάνατο, γιά τοῦτο στόν Χριστιανισμό περιφρονοῦν τόν θάνατο καί ἄνδρες καί γυναῖκες καί παιδιά. Στόν θρίαμβο τοῦ Χριστοῦ μετέχουμε ὅλοι, ὡς σύσσωμοι αὐτοῦ· *«αὐτὸς γὰρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»*. Τίς ἀλήθειες αὐτές μπορεῖ νά ἐννοήσει κάθε ἄνθρωπος, ἀρκεῖ νά καθαρίσει τήν ψυχή του ἀπό τά πάθη.

Καί τά δύο πραγματοποιήθηκαν ἀπό τόν Σωτήρα μέ τήν ἐνανθρώπησή Του, ἀπό ἀγάπη πρός τόν ἄνθρωπο· πρῶτο ὅτι μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπό τήν τυραννία τοῦ θανάτου καί μᾶς ἀνανέωσε· καί δεύτερο ὅτι φανέρωσε μέ τά ἔργα του τόν ἀθέατο καί ἀόρατο Ἑαυτόν Του γνωστοποιώντας, ὅτι αὐτός εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Πατρός ὁ ἡγεμόνας καί βασιλέας τοῦ παντός.

Καταχωροῦμε τήν 54 παράγραφο τῆς πραγματείας στήν ὁποία ὁ ἅγιος Πατέρας συνοψίζει τόν σκοπό τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὡς ἑξῆς:

«Ὅπως λοιπόν, ἄν κάποιος θέλει νά δεῖ τόν Θεό πού εἶναι ἐκ φύσεως ἀόρατος καί καθόλου ὁρατός, τόν ἀναγνωρίζει καί τόν ἀντιλαμβάνεται ἀπό τά ἔργα, ἔτσι αὐτός πού βλέπει τόν Χριστό μέ τόν νοῦ, τουλάχιστον ἄς τόν καταλάβει ἀπό τά ἔργα τοῦ σώματος. Ἐπίσης ἄς ἐξετάσει ἄν αὐτά εἶναι ἔργα ἀνθρώπου ἤ Θεοῦ· καί ἄν μέν εἶναι ἀνθρώπινα, ἄς χλευάζει· ἄν ὅμως δέν εἶναι ἀνθρώπινα, ἀλλ' ἀποδεικνύονται ὅτι εἶναι τοῦ Θεοῦ, νά μή κοροϊδεύει τά θεῖα ἀλλά μᾶλλον νά τά θαυμάζει, γιατί μέ τέτοιο φτηνό τρόπο φανερώθηκαν σέ μᾶς τά θεῖα, καί μέ τόν θάνατο ἔφτασε σέ ὅλους ἡ ἀθανασία, καί μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου ἔγινε γνωστή ἡ φροντίδα του σέ ὅλα καί ὁ χορηγός καί δημιουργός αὐτῆς, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Γιατί αὐτός ἔγινε ἄνθρωπος, γιά νά γίνουμε ἐμεῖς θεοί· καί αὐτός φανερώθηκε σάν ἄνθρωπος, γιά νά ἔχουμε ἐμεῖς σωστή ἀντίληψη γιά τόν ἀόρατο Πατέρα· καί αὐτός ὑπέμεινε τήν ἀτίμωση ἀπό τούς ἀνθρώπους, γιά νά κληρονομήσουμε ἐμεῖς τήν ἀθανασία. Αὐτός βέβαια δέν ἔπαθε καμμιά ζημιά, ἐπειδή εἶναι ἄφθαρτος καί Θεός.

Φυλάει ὅμως καί σώζει μέ τήν ἀπάθειά του τούς ἀνθρώπους πού πάσχουν, χάρη τῶν ὁποίων καί ὑπέμεινε αὐτά. Καί γενικά τά κατορθώματα τοῦ Σωτήρα τά

ὁποῖα ἔκανε μέ τήν ἐνανθρώπησή Του εἶναι τόσο σπουδαῖα καί τόσο πολλά, ὥστε ἄν κάποιος ἤθελε νά τά διηγηθεῖ, θά ἔμοιαζε μέ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι βλέπουν τό πέλαγος τῆς θάλασσας καί θέλουν νά μετρήσουν τά κύματά της. Ὅπως λοιπόν ὁ παρατηρητής δέν μπορεῖ νά δεῖ μέ τά μάτια του ὅλα τά κύματα, γιατί αὐτά πού ἔρχονται ξεπερνοῦν τήν αἴσθησή του, ἔτσι ὅποιος θέλει νά ἀπαριθμήσει καί τά κατορθώματα τά ὁποῖα μέ τήν ἐνανθρώπησή Του ἔκανε ὁ Χριστός, εἶναι ἀδύνατο ἀκόμα καί στόν νοῦν του νά τά δεχτεῖ ὅλα, γιατί αὐτά πού ξεπερνοῦν τήν σκέψη του εἶναι περισσότερα ἀπό ὅσα αὐτός νομίζει ὅτι ἔχει συμπεριλάβει. Εἶναι λοιπόν προτιμότερο νά σωπαίνει κανείς, ὅταν βλέπει τό σύνολο, ἀφοῦ οὔτε ἕνα μέρος του δέν μπορεῖ διεξοδικά νά ἐκθέσει, καί νά ἀναφέρει μόνο ἕνα, νά ἀφήσει δέ σέ σένα νά θαυμάζεις τό σύνολο. Γιατί ὅλα ἐξ ἴσου περιλαμβάνουν τό θαῦμα καί ὅπου κι ἄν στρέψει κανείς τό βλέμμα, βλέπει ἀπ' ἐκεῖ τήν Θεότητα τοῦ Λόγου καί ἐκπλήσσεται»[2].

2. Μεγάλου Ἀθανασίου: Λόγος Β΄ «Περί ἐνανθρωπήσεως» ΕΠΕ τ. 1, σελ. 367-369.

«Τό μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον»

Μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία μας νά ἑορτάσουμε Χριστοῦ τά γενέθλια καί νά ἀναζητήσουμε τό νόημα τῆς ἑορτῆς *«ὅπως μᾶς τά παρέδωκαν ἐκεῖνοι πού ἀπό τήν ἀρχή ἦταν αὐτόπτες μάρτυρες καί ἔγιναν κήρυκες αὐτοῦ τοῦ χαρμόσυνου μηνύματος»*[1], καί τό βίωσαν οἱ θεοφόροι Πατέρες μας, οἱ ὁποῖοι ἔμαθαν τά θεῖα ἐπειδή ἔπαθαν τά θεῖα, μεταμόρφωσαν δηλαδὴ ἑκούσια τή ζωή τους, ἀπό ζωή πτώσεως σέ ζωή θεώσεως.

Αὐτοί ἀνέλυσαν τό *«εἶναι μεγάλο τό μυστήριο τῆς πίστεως»*[2]. Ἀπό τή θεία σοφία τους ἐρανιζόμαστε μερικά γιά νά τά προσφέρουμε πρός ἑόρτιο χαρά καί πνευματική εὐφροσύνη.

Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ σημαίνει:

α΄. Τήν ὕψιστη εὐγένεια τῆς ἀνθρώπινης φύσεως.

Ἡ ἀνθρώπινη φύση, στό πρόσωπο ἀσφαλῶς τῆς Θεοτόκου, ἔφθασε στό ὕψιστο σημεῖο τιμῆς καί καταξιώ-

1. *«Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου»* (Λουκᾶ α΄ 2).
2. *«Μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον»* (πρός Τιμόθεον Α΄, γ΄ 15).

σεώς της. Στό πρόσωπο τῆς Θεοτόκου ἡ ἀνθρωπότητα ἐξεπλήρωσε τόν σκοπό τῆς δημιουργίας, κατέστη ἀξία νά γεννήσει τόν ἐνανθρωπήσαντα Υἱό τοῦ Θεοῦ. Μ' αὐτό τόν τρόπο ἀπέδωσε στόν Δημιουργό Θεό τό κοινό χρέος τῆς ὑπάρξεως. Αὐτό ἀποτελεῖ ἔργο Θεοῦ, τό ὁποῖο διανοίγει τούς ὁρίζοντες τῆς σκέψεώς μας γιά νά θαυμάσουμε αὐτή τήν ὕψιστη εὐγένεια τῆς ἀνθρώπινης φύσεως, ἀλλά καί νά στοχαστοῦμε τοῦτο: Ἐμεῖς ἀποδίδουμε στόν Δημιουργό μας τό ὀφειλόμενο, τό ὁποῖο εἶναι ἡ πίστη καί ἡ ἀρετή μας;

β΄. Τήν ἕνωση Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.

Στό πρόσωπο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἑνώθηκε ἡ θεότητα μέ τήν ἀνθρωπότητα. Μέ τήν ἐνανθρώπηση, ἡ γυμνή κάθε ἀξίας καί τιμῆς ἀνθρωπότητα, πάνω στήν ὁποία βάρυνε ὁ προφητικός λόγος τοῦ Θεοῦ *«χῶμα εἶσαι καί στό χῶμα θά ἐπιστρέψεις»*[3], μεταλαμβάνει τοῦ κρείττονος, δηλαδή τῆς ἀθανασίας καί τῆς ζωῆς μετά τοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτή τή δωρεά ἀναφέρεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγοντας· *«Γνωρίζετε, βέβαια, τή χάρη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦταν πλούσιος κι ἔγινε γιά χάρη σας φτωχός, γιά νά μπορέσετε ἐσεῖς νά πλουτίσετε μέ τή φτώχεια ἐκείνου»*[4].

3. *«Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ»* (Γενέσεως γ΄ 19).

4. *«Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε»* (πρός Κορινθίους Β΄, η΄ 9).

γ΄. Τό ἀρχέτυπο τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου.

Στό πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά ἀνακαλύψει τό ἀρχέτυπό του, δηλαδή τή μοναδική καί ἀδιάψευστη ἀλήθεια τῆς ἀναζητούμενης ἀνθρωπιᾶς του. Στό ἐρώτημα ποιός ὀφείλει νά εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἀπάντηση εἶναι: Ὅπως ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

δ΄. «Νά γίνουμε παιδιά τοῦ Θεοῦ»[5].

Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἔγινε καί υἱός τοῦ ἀνθρώπου καί ἔδωσε τή δυνατότητα σ᾽ ὅσους τό ἐπιθυμοῦν καί τό ἐπιδιώξουν ἀπό υἱοί ἀνθρώπων νά ἀνυψωθοῦν στήν τάξη καί τή θέση τῶν υἱῶν καί θυγατέρων τοῦ Θεοῦ Πατέρα κατά τήν ὑπόσχεσή Του: *«Θά κατοικήσω ἀνάμεσά τους καί θά πορεύομαι μαζί τους. Θά εἶμαι Θεός τους, κι αὐτοί θά εἶναι λαός μου ... Θά εἶμαι γιά σᾶς ὁ Πατέρας, κι ἐσεῖς θά εἶστε υἱοί καί θυγατέρες μου, λέει ἀκόμα ὁ παντοκράτορας Κύριος»*[6].

Μέ τήν ἐνανθρώπησή Του ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός χάρισε σέ ὅλους, Πατέρα καί ἀδελφούς.

5. *«Ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν»* (Γαλάτας, δ΄ 5).

6. *«Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός ... καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ»* (πρός Κορινθίους Β΄, ς΄ 16, 18).

ε΄. Τόν σκοπό τῆς ἐναθρωπήσεως.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ τόν σκοπό τῆς ἐνανθρωπήσεως καί τόν συνδέει μέ τή σταυρική θυσία καί τίς δύο παρουσίες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Ὁ Θεός φανέρωσε τή χάρη του, γιά νά σώσει ὅλους τούς ἀνθρώπους. Αὐτή ἡ χάρη μᾶς καθοδηγεῖ νά ἀρνηθοῦμε τήν ἀσέβεια καί τίς ἁμαρτωλές ἐπιθυμίες καί νά ζήσουμε μέ σωφροσύνη, μέ δικαιοσύνη καί μέ εὐσέβεια στόν παρόντα αἰώνα, περιμένοντας τή μακαριότητα πού ἐλπίζουμε, δηλαδή τήν ἐμφάνιση τῆς δόξας τοῦ μεγάλου Θεοῦ καί σωτήρα μας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτός ἔδωσε τόν ἑαυτό του γιά μᾶς, γιά νά μᾶς λυτρώσει ἀπό κάθε ἀνομία, νά μᾶς καθαρίσει καί νά μᾶς κάνει ἕνα λαό πού νά ἀνήκει μόνο σ' Αὐτόν καί νά καταγίνεται μέ ζῆλο στά καλά ἔργα»[7].

7. *«Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων»* (πρός Τίτον β΄ 11-14).

στ΄. Τή βεβαιότητα τῆς παρουσίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στή ζωή μας.

Τό ὄνομα *«Ἐμμανουήλ»*[8] εἶναι ἀνέκφραστα θελκτικό. Ὁ Θεός εἶναι μαζί μας καί τώρα καί γιά πάντα. Ἀναχωρώντας ἀπό τόν κόσμο τήν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεώς Του στούς οὐρανούς ὁ Κύριος εἶπε στούς ἔκπληκτους μαθητές Του: *«Κι ἐγώ θά εἶμαι μαζί σας πάντα, ὥς τή συντέλεια τοῦ κόσμου. Ἀμήν»*[9]. Θά ἔλθει γιά νά μᾶς παραλάβει *«κι ἔτσι θά εἴμαστε γιά πάντα μαζί μέ τόν Κύριο»*[10].

ζ΄. Ὅτι γεννήθηκε Σωτήρας καί Λυτρωτής μας.

Ὄχι θρησκευτικός ἡγέτης ἤ φιλόσοφος ἤ κοινωνικός ἀναμορφωτής. Αὐτή τήν εἴδηση ἔδωσαν οἱ ἄγγελοι στούς ἀνθρώπους: *«Γεννήθηκε γιά χάρη σας σωτήρας – κι αὐτός εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Κύριος»*[11].

η΄. Τό μέγεθος τῆς θείας ἀγάπης.

Ὁ πιστός ἄνθρωπος ἐνθαρρύνεται στή ζωή καί στόν πνευματικό ἀγώνα του ἀπό τήν πεποίθηση ὅτι πάνω

8. *«Ἐμμανουήλ»* (Ματθαίου, α΄ 23).

9. *«Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»* (Ματθαίου κή΄ 20).

10. *«Καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα»* (πρός Θεσσαλονικεῖς Α΄, δ΄ 17).

11. *«Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος»* (Λουκᾶ β΄ 11).

ἀπό τά διάφορα προβλήματα τῆς ζωῆς του, τά ὁποῖα δέν λείπουν ποτέ, ὑπάρχει Ἐκεῖνος πού μᾶς ἀγάπησε καί μᾶς ἀποκάλυψε τήν ἀγάπη Του μέσα στήν ἱστορία. *«Τόσο πολύ ἀγάπησε ὁ Θεός τόν κόσμο, ὥστε παρέδωσε στόν θάνατο τόν μονογενή του Υἱό, γιά νά μή χαθεῖ ὅποιος πιστεύει σ' αὐτόν ἀλλά νά ἔχει ζωή αἰώνια»*[12].

θ΄. Ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός δεκδικεῖ τήν ἀποκλειστικότητα καί μοναδικότητα.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός γεννιέται στήν καρδιά ἑνός ἀνθρώπου μόνον ὅταν οἱ ἄλλοι *«θεοί»* του πεθάνουν καί ὅταν οἱ ἄλλες ἐλπίδες του ἀποδειχθοῦν ψεύτικες. Διευκρίνησε ὅτι δέν κατοικεῖ σέ μοιρασμένες καρδιές μέ τούς λόγους Του: *«Κανείς δέν μπορεῖ νά εἶναι δοῦλος σέ δύο κυρίους· γιατί ἤ θά μισήσει τόν ἕνα καί θά ἀγαπήσει τόν ἄλλο, ἤ θά στηριχτεῖ στόν ἕνα καί θά περιφρονήσει τόν ἄλλο. Δέν μπορεῖτε νά εἶστε δοῦλοι καί στόν Θεό καί στό χρῆμα»*[13].

12. *«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον»* (Ἰωάννου γ΄ 16).

13. *«Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ»* (Ματθαίου στ΄ 24).

ι΄. Ὅτι ἀπαιτεῖ τήν ὁλοκληρωτική ἀφιέρωσή μας.

Οἱ Μάγοι πρίν προσφέρουν τά δῶρα τους, ἔπεσαν κατά γῆς καί Τόν προσκύνησαν. Κι ἐμεῖς πρῶτα ἀπ᾽ ὅλα, ἄς Τοῦ δώσουμε τήν καρδιά μας, ἄς ἀναφωνήσουμε μαζί μέ τόν ἀπόστολο Θωμᾶ: *«Εἶσαι ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου»*[14].

14. *«Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου»* (Ἰωάννου κ΄ 28).

Ποῦ βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός;

Ποῦ βρίσκεται ὁ Χριστός; Ἐρώτησε ὁ Ἡρώδης τούς Μάγους στούς ὁποίους συνέστησε νά ἐρευνήσουν καλά νά Τόν βροῦν καί στή συνέχεια νά τόν ἐνημερώσουν[1] γιά νά πάει νά Τόν προσκυνήσει κι αὐτός.

Τό ἐρώτημα τίθεται καί σήμερα. Οἱ ἄνθρωποι ψάχνουν νά βροῦν τόν Ἰησοῦ Χριστό, τή ζωή, τήν ἐλπίδα, τήν εἰρήνη, τήν ἀλήθεια, τήν ὁδό καί τήν ἀνάσταση. Ποῦ ὅμως θά βροῦν τόν Ἰησοῦ Χριστό καί ὅλα τά προηγούμενα;

Ἀναζητοῦν τόν Ἰησοῦ Χριστό στά πολυκαταστήματα, στά ὁποῖα οἱ ἔμποροι ἔχουν συσσωρεύσει τά ἀγαθά, τόν πλοῦτο τῆς γῆς. Ἀλλά ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δέν βρίσκεται στήν ἐφήμερη ἱκανοποίηση τοῦ καταναλωτισμοῦ.

Ἀναζητοῦν τόν Χριστό στήν τύχη καί *«στὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου»*[2] καί σ' ὅσους πωλοῦν ἐλπίδες μέ τήν προτροπή *«ἀγόρασε μία ἐλπίδα»*. Ἡ ἐλπίδα ὅμως δέν πουλιέται, δέν ἀγοράζεται. Εἶναι τό πρόσωπο, τό Ὁποῖο γεννήθηκε. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἀναζητοῦν τόν Χριστό στήν ἱκανοποίηση τῶν ματαί-

1. Ματθαίου β΄ 2-8.
2. Πρός Γαλάτας δ΄ 3.

ων καί φθαρτῶν, ἀλλά ἡ ἐπιθυμία καί ὁ ὑπαρξιακός πόθος δέν ἱκανοποιεῖται, διότι τά μάταια καί τά φθαρτά δέν μποροῦν νά στηρίξουν τόν ἄνθρωπο ἐκτός ὅμως ἀπό αὐτό εἶναι καί ἀπατηλά.

Ὅπως στούς Μάγους τό λαμπερό ἀστέρι ἔτσι καί σ' ἐμᾶς σήμερα ἡ Ἐκκλησία μέ τόν λόγο τῆς ἁγίας Γραφῆς μᾶς δείχνει ποῦ βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός γιά νά Τόν προσκυνήσουμε:

α΄. «Κείμενος ἐν τῇ φάτνῃ»[3].

Βρίσκεται στή φάτνη τῆς ἐνανθρωπήσεως, στή φάτνη τῆς κενώσεως καί τῆς ταπεινώσεως. Μυστήριο μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο. Ἱστορία θεϊκῆς ἀγάπης. Τήν περιγράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν πρός Φιλιππησίους ἐπιστολή του: *«Ὁ ὁποῖος, ἄν καί ἦταν Θεός, δέν θεώρησε τήν ἰσότητά του μέ τόν Θεό ἀποτέλεσμα ἁρπαγῆς, ἀλλά τά ἀπαρνήθηκε ὅλα καί πῆρε μορφή δούλου· ἔγινε ἄνθρωπος· καί ὄντας πραγματικός ἄνθρωπος ταπεινώθηκε θεληματικά ὑπακούοντας μέχρι θανάτου, καί μάλιστα θανάτου σταυρικοῦ. Γι' αὐτό καί ὁ Θεός τόν ἀνέβασε πολύ ψηλά καί τοῦ χάρισε τό ὄνομα πού εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα τά ὀνόματα»*[4].

3. Λουκᾶ β΄ 16.

4. *«Ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ»* (πρός Φιλιππησίους β΄, 6-9).

Μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ Του ὁ Θεός Πατέρας ἀπάντησε στήν ἐναγώνια ἱκεσία καί φωνή ἐκείνων πού ἐπιθυμοῦν νά φανερωθεῖ: *«Ἄς φανεῖ καί ἄς λάμψει μέ εὐμένεια τό πρόσωπό σου σέ μένα τόν δοῦλο σου»*[5]. *«Νά μᾶς δείξει τό πρόσωπό Του (σάν ἔκφραση εὐμένειας) καί νά μᾶς ἐλεήσει»*[6].

Τά Χριστούγεννα, ἄν θέλεις νά συναντήσεις τόν Ἰησοῦ Χριστό, πήγαινε στή φάτνη. Ἡ Ἐκκλησία θά σοῦ δείξει, ὅπως οἱ Ἄγγελοι πληροφόρησαν τή νύκτα τῆς Γεννήσεως τούς Ποιμένες: *«Καί τοῦτο εἶναι τό σημάδι γιά νά τόν ἀναγνωρίσετε: Θά βρεῖτε ἕνα βρέφος σπαργανωμένο καί ξαπλωμένο μέσα σ' ἕνα παχνί»*[7].

Ὅπου συναντᾶς ταπείνωση καί αὐταπάρνηση ἐκεῖ βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Παραγγέλλει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: *«Νά ὑπάρξει μεταξύ σας τό ἴδιο φρόνημα πού εἶχε κι ὁ Ἰησοῦς Χριστός»*[8].

5. *«Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλον σου»* (Ψαλμοῦ: Λ (ΛΑ΄) 30, 17).

6. *«Ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς»* (Ψαλμοῦ: ΞΣΤ΄ (ΞΖ΄) 66, 1).

7. *«Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ»* (Λουκᾶ β΄ 12).

8. *«Τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (πρός Φιλιππησίους β΄, 5).

β΄. «Στό σπίτι τοῦ Τελώνου»[9].

Τόν Ἰησοῦ Χριστό θά συναντήσουμε καί στήν οἰκία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, διότι ὅπως ἐξήγησε *«δέν ἔχουν ἀνάγκη ἀπό γιατρό οἱ ὑγιεῖς, ἀλλά οἱ ἄρρωστοι· δέν ἦρθα νά καλέσω σέ μετάνοια τούς δικαίους, ἀλλά τούς ἁμαρτωλούς»*[10].

Οἱ ἁμαρτωλοί χρειαζόμαστε τόν Ἰησοῦ Χριστό. Πολλοί θεωροῦν ἑαυτούς *«ὑγιαίνοντες»*, δηλαδή ἀναμάρτητους καί σοφούς, γι' αὐτό καί κλείνουν τή θύρα τῆς ψυχῆς, τοῦ νοῦ, τῆς ζωῆς καί τῆς οἰκογενείας τους στόν Σαρκωθέντα Θεό. Ὅσοι καλέσουν τόν Ἰησοῦ Χριστό γιά νά εἰσέλθει στήν ψυχή τους, θά φέρει τή σωτηρία, ὅπως σ' ὅλους τούς ἁμαρτωλούς πού μετανόησαν γιά τήν ἁμαρτωλή ζωή τους.

γ΄. Θά συναντήσουμε τόν Ἰησοῦ Χριστὸ *«νά κάθεται στό πηγάδι τοῦ Ἰακώβ»*[11] καί νά διδάσκει μία ἁμαρτωλή γυναίκα, ἀλλά καί *«μέσα στό σπίτι»*[12] νά διδάσκει τήν εὐσεβῆ Μαρία.

Ἦλθε νά μᾶς διδάξει τήν ἀλήθεια. Πόσοι καί πόσο ὅμως εἴμαστε πρόθυμοι νά Τόν ἀφήσουμε νά μᾶς διδάξει; Νά μᾶς ὁδηγήσει μέ τό ὑπέρλαμπρό Του φῶς.

9. *«Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Τελώνου»* (Λουκᾶ ε΄, 27-32).

10. *«Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν»* (Λουκᾶ ε΄ 31-32).

11. «Καθεζόμενον ἐπὶ τῇ πηγῇ τοῦ Ἰακὼβ» (Ἰωάννου δ΄ 6).

12. *«Ἐν τῇ οἰκίᾳ»* (Λουκᾶ ι΄ 38).

δ΄. Θά συναντήσουμε τόν Ἰησοῦ Χριστό στό *«μέγα ἀνώγιον»*[13] τῆς διακονίας, νά διακονεῖ τούς μαθητές Του γιά νά μᾶς ἀφήσει πρότυπο ὑπηρέτου. *«Καταλαβαίνετε τί ἔκανα σ' ἐσᾶς; Ἐσεῖς μέ φωνάζετε "Διδάσκαλε" καί "Κύριε", καί σωστά τό λέτε, γιατί εἶμαι. Ἄν, λοιπόν, ἐγώ ὁ Κύριος κι ὁ Διδάσκαλος σᾶς ἔπλυνα τά πόδια, ἔχετε κι ἐσεῖς τήν ὑποχρέωση νά πλένετε ὁ ἕνας τά πόδια τοῦ ἄλλου. Σᾶς ἔδωσα τό παράδειγμα, γιά νά κάνετε κι ἐσεῖς ὅπως ἔκανα ἐγώ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πώς δέν ὑπάρχει δοῦλος ἀνώτερος ἀπό τόν κύριό του, οὔτε ἀπεσταλμένος ἀνώτερος ἀπό κεῖνον πού τόν ἔστειλε. Ἐάν τά μάθατε αὐτά, θά εἶστε μακάριοι ἄν τά ἐφαρμόζετε κιόλας»*[14]. Σήμερα ποιός ὑπηρετεῖ τόν ἄνθρωπο; Ὅπου συναντήσετε πνεῦμα διακονίας ἐκεῖ βρίσκεται ὁ Χριστός.

ε΄. Θά συναντήσουμε τόν Ἰησοῦ Χριστό στόν Σταυρό τῆς θυσίας Του καί τοῦ ἐξιλασμοῦ μας. Ἡ Βηθλεέμ συνδέεται μέ τόν Γολγοθᾶ. Αὐτό προκύπτει ἀπό τούς λόγους τοῦ Κυρίου *«Νιώθω τώρα ταραχή μέσα μου. Ἀλλά τί νά πῶ; Νά πῶ "Πατέρα, γλίτωσέ με ἀπ' ὅ,τι θά*

13. Λουκᾶ κβ΄ 12.

14. *«Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά»* (Ἰωάννου ιγ΄, 12-17).

συμβεῖ αὐτή τήν ὥρα;" Μά ἐγώ γι' αὐτό ἀκριβῶς ἦρθα, γιά νά περάσω αὐτή τήν ὥρα τῆς ὀδύνης»[15].

Τή φάτνη τῆς ἐνανθρωπήσεως φωτίζει ὁ Σταυρός τῆς θυσίας. Ὅπου συναντήσετε πνεῦμα αὐτοθυσίας καί ἀπαρνήσεως ἐκεῖ βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

στ΄. Θά συναντήσουμε τόν Ἰησοῦ Χριστό ἔξω ἀπό τή θύρα τῆς ψυχῆς. Λέγει: *«Δές με, στέκομαι μπροστά στήν πόρτα καί χτυπῶ. Ἄν κάποιος ἀκούσει τή φωνή μου καί μοῦ ἀνοίξει τήν πόρτα, θά μπῶ στό σπίτι του καί θά δειπνήσω μαζί του, κι αὐτός μαζί μου»*[16].

Ὁ Χριστός ἦλθε στόν κόσμο *«κρούων ἐπὶ τὴν θύραν»* τῆς ψυχῆς καί τῆς ζωῆς μας καί μᾶς ζητεῖ νά ἀνοίξουμε γιά νά εἰσέλθει. Δέν παραβιάζει τό ἄσυλο καί τήν ἐλευθερία μας. Περιμένει μέ εὐγένεια καί ὑπομονή ἀπ' ἔξω. Πότε θά τοῦ ἀνοίξουμε;

ζ΄. Ὁ Χριστός βρίσκεται στήν καρδιά τῶν πιστῶν, κατά τόν λόγο Του *«γιατί ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι κιόλας ἀνάμεσά σας»*[17], οἱ ὁποῖοι (πιστοί) μαζί μέ τόν Παῦλο ὁμολογοῦν, ὅτι *«Σ' αὐτά τά λόγια πού θά πῶ μπορεῖ νά στηριχτεῖ κανείς καί πρέπει ὅλοι νά τά δεχτοῦν: Ὁ Ἰη-*

15. *«Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην»* (Ἰωάννου ιβ΄ 27).

16. *«Ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω, ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύρα καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ»* (Ἀποκαλύψεως γ΄ 20).

17. *«Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστί»* (Λουκᾶ ιζ΄ 21).

σοῦς Χριστός ἦλθε στόν κόσμο γιά νά σώσει τούς ἁμαρτωλούς· καί πρῶτος ἀνάμεσά τους εἶμαι ἐγώ»[18].

η΄. Ὁ Χριστός βρίσκεται δίπλα σέ κάθε ἀγωνιζόμενο πιστό κατά τήν ὑπόσχεσή Του: *«Κι ἐγώ θά εἶμαι μαζί σας πάντα, ὥς τή συντέλεια τοῦ κόσμου. Ἀμήν»*[19].

θ΄. Ὁ Χριστός βρίσκεται στή σύναξη τῶν πιστῶν κατά τή διαβεβαίωσή Του: *«Γιατί ὅπου εἶναι συναγμένοι δύο ἤ τρεῖς στό ὄνομά μου, ἐκεῖ εἶμαι κι ἐγώ ἀνάμεσά τους»*[20].

Σέ ὅσους ἐρευνοῦν καί ἐρωτοῦν ποῦ βρίσκεται ὁ Χριστός; Ἡ Ἐκκλησία ἀπαντᾶ:

Θά Τόν βροῦν γιά νά Τόν προσκυνήσουν:

- Στή φάτνη τῆς ἐνανθρωπήσεως καί τῆς ταπεινώσεως,
- Στόν οἶκο τῆς σωτηρίας τῶν ἁμαρτωλῶν,
- Διδάσκοντα τούς *«διδακτοὺς Θεοῦ»*[21],
- Στό ἀνώγιο διακονοῦντα,
- Στόν Σταυρό θυσιασμένο,
- Στή θύρα τῆς ψυχῆς τους νά κρούει γιά νά Τοῦ ἀνοίξουν,
- Στή σύναξη τῶν ἀδελφῶν.

18. *«Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτος εἰμὶ ἐγώ»* (πρός Τιμόθεον Α΄, α΄ 15).

19. *«Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν»* (Ματθαίου κή΄ 20).

20. *«Ὅπου εἰσὶν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ»* (Ματθαίου ιή΄ 20).

21. Ἰωάννου στ΄ 45.

Οἱ ἐχθροί Του

Ἡ γέννηση τοῦ Ἰησοῦ δημιούργησε σύγχυση. *«Δέν ἦρθα, νά φέρω τέτοια ὁμόνοια, ἀλλά διαίρεση»*[1]. Ὁ Ἡρώδης ταράχθηκε, οἱ Ἀρχιερεῖς καί Ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων ἔτρεμαν, οἱ Γραμματεῖς *«τά εἶχαν χαμένα»*. Γύρω ἀπό τόν νεογέννητο Χριστό συγκεντρώνεται ἡ προσοχή ὅλου τοῦ κόσμου. Γύρω ἀπό τό Πρόσωπό Του παρατάσσεται ὅλη ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία. Ὁ *«νηπιάζων σαρκί»* Υἱός τοῦ Θεοῦ γίνεται μαγνήτης, πού προσελκύει τούς πάντες, καί τούς φίλους Του καί τούς ἐχθρούς Του. Ὄχι μόνο τούς ἀγαθούς Βοσκούς ἤ τούς εὐλαβικούς καί σοφούς *«Μάγους»*, ἀλλά καί τόν θηριώδη βασιλιά Ἡρώδη. Ὄχι μόνο τούς Ἀγγέλους, ἀλλά καί τόν σατανᾶ. Διαφέρει, βέβαια, ὁ τρόπος, μέ τόν ὁποῖο προσεγγίζει ὁ καθένας τόν Χριστό κατά τό *«Αὐτός θά γίνει αἰτία νά καταστραφοῦν ἤ νά σωθοῦν πολλοί Ἰσραηλίτες»*[2].

Γι' αὐτό ἄλλος βλέπει σ' Αὐτόν τή σωτηρία, ἄλλος βλέπει τό *«Παιδίον»* τῆς Βηθλεέμ σάν ἀπειλή τῶν συμ-

1. *«Δέν ἦλθα, "εἶπε", γιά νά φέρω εἰρήνη, ἀλλά μάχαιρα»* (Ματθαίου ι΄ 34).

2. *«Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν»* (Λουκᾶ β΄ 34).

φερόντων του, καί γι' αὐτό ζητεῖ νά Τό *«ἀπολέσει»*, νά Τό συντρίψει.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι ἕνα συνηθισμένο παιδί, ἔτσι ὅπως μᾶς ἔμαθε νά τό βλέπουμε ὁ δυτικόφερτος χριστουγεννιάτικος ρομαντισμός στή στολισμένη φάτνη τοῦ χριστουγεννιάτικου δέντρου. Τό Παιδίο-Χριστός εἶναι τό Παιδί ἐκεῖνο, γιά τό ὁποῖο ὀκτακόσια χρόνια πρίν εἶχε μιλήσει ὁ μεγαλοφωνότατος προφήτης Ἡσαΐας, λέγοντας *«παιδίο ἐγεννήθη γιά μᾶς, Υἱός, μᾶς ἐδόθη... καί εἶναι τό ὄνομά Του μεγάλης βουλῆς ἄγγελος θαυμαστός σύμβουλος, Θεός ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἀρχηγός εἰρήνης, πατέρας τοῦ μέλλοντος αἰῶνος»*[3].

Δέν εἶναι ἑπομένως ἕνα συνηθισμένο παιδί. Εἶναι ὁ αἰώνιος Θεός πού γίνεται ἄνθρωπος γιά τή σωτηρία μας. Εἶναι ὁ Δημιουργός μας, πού, παρά τήν πτώση μας, συνεχίζει νά μᾶς ἀγαπᾶ. Γι' αὐτό καί εἰσέρχεται στήν ἱστορία, στή ζωή μας, καί παίρνει τήν ἀνθρώπινη φύση μας, χωρίς τήν ἁμαρτία της[4] , γιά νά μᾶς ὁδηγήσει στόν παράδεισο τοῦ Σώματός Του[5], νά μᾶς ἑνώσει μαζί Του[6], νά μᾶς θεώσει. Νά γιατί τό Παιδίο-Χριστός συγκεντρώνει τόσο μίσος καί κακία. Κάθε σκοτεινή καί ἀπάνθρωπη ὕπαρξη θά μισήσει τόν Χριστό, γιατί Τόν

3. Ἡσαΐας θ΄ 6.
4. Πρός Ἑβραίους δ΄ 15.
5. Ἰωάννου ιδ΄ 3.
6. Ἰωάννου ιγ΄ 23.

βλέπει νά ταράζει τά θολωμένα νερά τῆς ἔνοχης ζωῆς της[7]. Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ σαρκώθηκε γιά νά «*λύσει*» τά ἔργα τοῦ διαβόλου[8], νά συντρίψει τήν ἐξουσία του ἐπάνω μας ἐλευθερώνοντάς μας ἀπό τήν πονηρή ἐξουσία του καί τή δύναμη τοῦ θανάτου, χαρίζοντάς μας τή ζωή καί τήν ἀθανασία Του. Δέν ἦλθε, ὅπως πολλοί πιστεύουν, γιά νά φτιάξει ἔστω μία ἀκόμα θρησκεία-λατρεία, ὅπως συνηθίζουν νά λέγουν. Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ σαρκώθηκε γιά νά ἀνακαινίσει ὅλη τή ζωή τοῦ κόσμου.

Ἦλθε γιά νά ἀνακαινίσει ὅλους μας. Ἀπό τό Ἅγιο Βῆμα μέχρι τήν ἀγορά μας, τόν χῶρο τοῦ ἐπαγγέλματός μας, τό σχολεῖο μας, τά κοινοβούλιά μας, τήν οἰκογένειά μας, τήν κοινωνία μας. Ἄν ὁ Χριστός κλεινόταν καί μᾶς ἔκλεινε στούς τέσσερις τοίχους ἑνός ναοῦ, δέν θά ἔθιγε τίς ἀντίθεες δυνάμεις τοῦ κόσμου. Γιατί δικός τους χῶρος ἀνομίας καί ἀδικίας εἶναι ἡ κοινωνία. Καί ὁ χῶρος αὐτός, τό βασίλειό τους, θά ἔμενε ἀπείρακτος καί ἐλεύθερος στήν κακία τους. Ἄν μάθαινε λοιπόν, ὁ Ἡρώδης, πώς γεννήθηκε κάποιος θρησκευτικός ἀρχηγός, δέν θά ταρασσόταν καθόλου. Τοῦ εἶπαν ὅμως, ὅτι γεννήθηκε βασιλιάς. Κάποιος πού ἀπειλοῦσε ἄμεσα τήν ἐξουσία του. Εἶδε γι' αὐτό στό πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ τή μελλοντική ἀπειλή τῆς ἐξουσίας του. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὅμως δέν εἶναι σφετε-

7. Ἰωάννου γ΄ 20.
8. Ἰωάννου γ΄ 8.

ριστής τῆς ἡρωδικῆς ἐξουσίας, ἀλλά ὁ καταλύτης καί ξερριζωτής κάθε ἀνομίας καί ἀδικίας. Σαρκώθηκε γιά νά καταργήσει τή δύναμη καί ἀντίθεη ἐξουσία πού τυραννεῖ τίς ψυχές καί νά ἀνυψώσει τή ζωή μας εἰσάγοντάς την στή βασιλεία Του.

Μέ τόν Ἡρώδη, ὅμως, ἀρχίζει ἡ στρατιά τῶν ἐχθρῶν τοῦ Παιδίου-Χριστοῦ, πού στήνει δίπλα στή Φάτνη Του τόν Σταυρό τοῦ Πάθους Του. Αὐτό τό σταυρώσιμο στοιχεῖο θέλει νά δείξει ὁ εὐαγγελιστής Ματθαῖος, περιγράφοντας τή δίωξη τοῦ Χριστοῦ ἀπό τόν Ἡρώδη. Ὁ Ἡρώδης εἶναι ὁ πρῶτος ἐπίσημος ἐχθρός τοῦ Χριστοῦ. Θά ἀκολουθήσουν ὅμως καί ἄλλοι. Ἀμέσως δραστηριοποιήθηκαν οἱ Φαρισαῖοι, οἱ Γραμματεῖς, κι ὁλόκληρη ἡ πνευματική ἡγεσία τῶν Ἰουδαίων. Ἀκολούθησαν οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες καί οἱ στρατιές τῶν ἀπηνῶν διωκτῶν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Ἐκκλησίας Του ἀνά τούς αἰῶνες. Ὅλες οἱ ἀντίθεες καί γιά αὐτό ἀντίχριστες δυνάμεις, πού μέ διάφορα *«εὔφημα»* καί *«εὔσημα»* ὀνόματα δροῦν στίς ἀνθρώπινες κοινωνίες. Διαπιστώνουμε, ὅτι ἡ στρατιά τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ δέν ἐνοχλεῖται μόνο ἀπό τόν λόγο Του, ἀλλά καί ἀπό αὐτή ἀκόμα τήν παρουσία Του, ὅπως συνέβη μέ τόν Ἡρώδη. Ὁ κόσμος πού ἀνακήρυξε βασιλιά του τά πάθη τῆς ἁμαρτίας, δέν ἀνέχεται ἄλλο βασιλιά. Ὁ ἕνας ἀπό τούς δύο ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΥΓΕΙ. Ἔτσι διώχνεται Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ. Αὐτή ἡ διωκτική διάθεση κινοῦ-

σε τόν νοῦ καί τή γλώσσα τῶν Ἰουδαίων, ὅταν μπροστά στόν Πιλάτο διακήρυτταν καί ὁμολογοῦσαν *«Δέν ἔχουμε ἄλλον βασιλιά, ἐκτός ἀπό τόν αὐτοκράτορα»*[9] καί τό ἐπαναλαμβάνουν πολλοί σήμερα καί πάντοτε.

Ὑπάρχουν ὅμως καί κάποιοι ἐχθροί τοῦ Χριστοῦ, πού Τόν καταδιώκουν μέ ὕπουλο τρόπο. Αὐτοί Τόν διώχνουν καί Τόν ἀρνοῦνται, ὅταν προσποιοῦνται πώς Τόν δέχονται. Γι' αὐτό γίνονται μεγαλύτεροι καί ἐπικινδυνέστεροι ἐχθροί Του. Ἔτσι ἐχθροί Του εἶναι κι αὐτοί πού ἀρνοῦνται τή θεότητά Του ἤ τήν ἀνθρωπότητά Του, πού διαστρεβλώνουν τόν λόγο Του, πού νοθεύουν τήν ἀλήθειά Του *«καὶ διδάσκουν ἔτσι τούς ἀνθρώπους»*[10].

Ὅλοι αὐτοί, ἄν δέν μποροῦν νά *«σκοτώσουν»*, ἀποδυναμώνουν τόν Χριστό. Τόν ἀλλοιώνουν, Τόν συκοφαντοῦν τόν *«φέρνουν στά μέτρα τους»*. Ἔτσι σκοτώνουν τόν ἄνθρωπο, γιατί τοῦ προσφέρουν ἕνα πλαστό Χριστό, πού δέν μπορεῖ νά τόν σώσει.

Αὐτοί οἱ στρατευμένοι διαστρεβλωτές τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δημιουργοῦν τά ἀνυποψίαστα θύματά τους, πού παρασυρόμενα ἀπό τούς συνειδητούς ἐχθρούς Του, ἀφήνουν νά ἀλλοιώνεται ὁ Χριστός μέσα τους, καί ἄλλοτε Τόν δέχονται ὡς φιλόσοφο, ἄλλοτε ὡς στοχαστή, ἄλλοτε ὡς Διδάσκαλο, ἄλλοτε ὡς ἁπλό θαυματο-

9. *«Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα»* (Ἰωάννου ιθ΄ 15).
10. *«Καὶ διδάσκουν οὕτω τοὺς ἀνθρώπους»* (Ματθαίου ε΄ 19).

ποιό ἤ τέλος ὡς κοινωνικό ἐπαναστάτη. Τό λάθος τους εἶναι, πώς ἦταν μέν ὁ Χριστός ὅλα αὐτά καί ἄλλα μαζί, ἴσως βέβαια ὄχι ὅπως ἐμεῖς τά ἐννοοῦμε, ἀλλά δέν ἦταν μόνο ἕνα ἀπό αὐτά. Μία ἀπόπειρα συρρικνώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σέ κάποια ἀπό ὅλες αὐτές τίς πλευρές Του εἶναι ἀσύστολη «*δολοφονία*» Του, κατάφωρη ἄρνησή Του.

Τό Παιδίο-Χριστός τῆς Βηθλεέμ τότε μόνο γίνεται σωτήρας τοῦ καθενός μας καί ὅλων μας, ὅταν γίνει δεκτό στήν ὁλότητα καί καθολικότητά Του. Ὅπως δηλαδή Ἐκεῖνος μᾶς ἀποκαλύφθηκε.

Ὅταν Τόν δεχθοῦμε, ὅπως Τόν δέχθηκαν οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ Ἅγιοί Του ὅλων τῶν αἰώνων, σάν «*τόν Χριστό, τόν Υἱό τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ*»[11]. Μόνο Αὐτός ὁ Χριστός σώζει, μόνο Αὐτός ὁ Χριστός θεώνει. Ὁ Χριστός τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας, ὁ Χριστός τῆς Ἐκκλησίας μας.

Γιά τήν καρδιά πού πιστεύει δέν ὑπάρχει σύγχυση γιά τήν Ἔλευσή Του.

Ὅπως τότε τό λαμπρό ἀστέρι ὁδήγησε τούς προσκυνητές στό μέρος ὅπου ἦταν τό Παιδίο-Ἰησοῦς, τό φῶς αὐτό τῆς πίστεως λάμπει καί σήμερα καί στήν ἐποχή μας στόν θόρυβο τῆς ζωῆς.

Τά μάτια ἐκεῖνα πού ἀναζητοῦν τό σημεῖο πού βρί-

11. «*Τὸν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος*» (Ματθαίου ιστ΄ 16).

σκεται τό Παιδίο-Ἰησοῦς, βρίσκουν τόν Ἰησοῦ καί οἱ καρδιές πού ἀκολουθοῦν τό φῶς θά ἀνακαλύπτουν τό μέρος πού κατοικεῖ ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου. Οἱ Ποιμένες καί οἱ Μάγοι ἀκολούθησαν ὅσο φῶς εἶχαν στήν ψυχή τους καί τούς ἔφερε προσκυνητές τοῦ αἰωνίου Θεοῦ.

МТИ Б ЖИЯ

Τό μέγα καί παράδοξο ὑπερφυές μυστήριο τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

Σημειώνουμε περιεκτικά καί μέ συντομία τά κυριώτερα κεφάλαια ἀπό τή διδασκαλία- θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας γιά τήν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ (ἡ Θεότης Του), πού ἔγινε καί Υἱός τοῦ ἀνθρώπου (ἡ ἀνθρωπότης Του).

1. Ἡ ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἦταν τό ἀπ' αἰῶνος κρυμμένο μυστήριο στή βουλή τοῦ Θεοῦ, πού ὅπως διδάσκει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής τά πάντα δημιουργήθηκαν γι' αὐτό, ὥστε νά πραγματοποιηθεῖ στόν ὡρισμένο καί κατάλληλο καιρό.

2. Ὁ σαρκωθείς Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ προφητευμένος Μεσσίας, πού εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ Θεός ὅτι θά ἐρχόταν στόν κόσμο γιά νά λυτρώσει τό ἀνθρώπινο γένος ἀπό τίς ὀλέθριες συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων.

3. Ἡ ἐνσάρκωση πραγματοποιήθηκε ἀπό ἀγάπη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ πρός τόν κόσμο καί ὄχι ἀπό ἀνάγκη.

Κατά τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὁ Πατήρ εὐδόκησε, ὁ Υἱός ἐνηνθρώπησε καί τό Ἅγιο Πνεῦμα συνήργησε.

4. Μέ τήν ἐνσάρκωση ἀποκαλύφθηκε ὁ Ἀληθινός Θεός καί ὁδηγηθήκαμε στή θεογνωσία. *«Ὁ Θεὸς φανερώθηκε ὡς ἄνθρωπος»*[1].

5. Ὁ σκοπός τῆς ἐνσαρκώσεως συνοψίζεται ἀπό τόν ἀπόστολο Παῦλο σ᾽ αὐτούς τούς λόγους:

α΄. Γιά νά ζήσουν οἱ ἄνθρωποι μέ σοφία, δικαιοσύνη καί εὐσέβεια:

«Ὁ Θεός φανέρωσε τή χάρη του, γιά νά σώσει ὅλους τούς ἀνθρώπους. Αὐτή ἡ χάρη μᾶς καθοδηγεῖ νά ἀρνηθοῦμε τήν ἀσέβεια καί τίς ἁμαρτωλές ἐπιθυμίες καί νά ζήσουμε μέ σωφροσύνη, μέ δικαιοσύνη καί μέ εὐσέβεια στόν παρόντα αἰώνα»[2].

β΄. Γιά νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό τήν τυραννία τοῦ θανάτου:

«Ἐπειδή λοιπόν τά παιδιά αὐτά ἦταν ἄνθρωποι, ἔγινε κι ὁ Ἰησοῦς ἄνθρωπος, γιά νά καταργήσει μέ τόν θάνατό Του αὐτόν πού ἐξουσίαζε τόν θάνατο, δηλαδή τόν διάβολο. Μ᾽ αὐτόν τόν τρόπο ἀπελευθέρωσε ὅσους

1. *«Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί»* (πρὸς Τιμόθεον Α΄ γ΄ 16).

2. *«Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι»* (πρὸς Τίτον β΄ 11).

ὁ φόβος τοῦ θανάτου τούς εἶχε καταδικάσει νά εἶναι δοῦλοι σ' ὅλη τους τή ζωή»[3].

γ΄. Γιά νά φέρει τήν εἰρήνη ἀνάμεσα στόν Θεό καί τούς ἀνθρώπους μεταξύ τους καί στήν ψυχή τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου:

«Αὐτός πραγματικά εἶναι γιά μᾶς ἡ εἰρήνη. Αὐτός ἔκανε τούς δύο ἀντιμαχόμενους κόσμους ἕναν λαό καί γκρέμισε μέ τόν σταυρικό του θάνατο ὅ,τι σάν τεῖχος τούς χώριζε καί προκαλοῦσε ἔχθρα μεταξύ τους»[4].

δ΄. Γιά νά δώσει τήν πλούσια Χάρη τοῦ Θεοῦ σέ ὅσους στεροῦνται τή δόξα τοῦ Θεοῦ καί νά ἑνωθοῦν μέ τή Θεότητά Του.

«Γνωρίζετε, βέβαια, τή χάρη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦταν πλούσιος κι ἔγινε γιά χάρη σας φτωχός, γιά νά μπορέσετε ἐσεῖς νά πλουτίσετε μέ τή φτώχεια ἐκείνου»[5].

3. *«Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας»* (πρὸς Ἑβραίους 2, 14-15).

4. *«Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας»* (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 14).

5. *«Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε»* (πρὸς Κορινθίους Β΄ η΄ 9).

ε΄. Γιά νά ἀποκτήσουμε τήν υἱοθεσία ἀπό τόν ἐπουράνιο Θεό καί Πατέρα:

«Ὅταν ὅμως ἔφτασε ἡ ὥρα πού εἶχε καθορίσει ὁ Θεός, ἀπέστειλε τόν Υἱό του. Γεννήθηκε ἀπό μία γυναίκα καί ὑποτάχτηκε στόν νόμο, γιά νά ἐξαγοράσει αὐτούς πού ἦταν ὑπόδουλοι στόν νόμο, γιά νά γίνουν παιδιά τοῦ Θεοῦ»[6].

6. Μέ τήν ἐνσάρκωση ἀναιρέθηκε ἡ τυραννίδα τῶν παθῶν καταπατήθηκε ἡ δύναμη τοῦ ἐχθροῦ, διαλύθηκε τό ψεῦδος καί ἀναφάνηκε ἡ ἀλήθεια, τό φῶς ἦλθε στόν κόσμο γιά νά σκορπίσει τά ποικίλα σκοτάδια.

7. Μέ τήν ἐνσάρκωση γίναμε *«συμπολῖτες τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ»*[7] καί *«θείας κοινωνοὶ φύσεως»*[8].

8. Μέ τήν ἐνσάρκωση εἴδαμε τόν ἄνθρωπο ὡς τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ[9], ὅπως πλάστηκε *«κατ᾽ εἰκόνα καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν»*[10], ὥστε ἐμεῖς νά γίνουμε ὅμοιοι μέ Αὐτόν[11].

9. Ὁ σαρκωθείς Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ προσέλαβε

6. *«Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν»* (Πρὸς Γαλάτας δ΄ 4-5).

7. Πρὸς Ἐφεσίους β΄ 19).

8. Πέτρου Β΄ α΄ 4.

9. Πρὸς Κορινθίους Β΄ δ΄ 4, Πρὸς Κολοσσσαεῖς α΄ 16.

10. Γενέσεως α΄ 26.

11. Ἰωάννου Α΄ γ΄ 2.

ὁλόκληρο τό ἀνθρώπινο γένος, γιά νά τό ἀναπλάσει καί νά τό ἐπαναφέρει στό ἀρχέγονο κάλλος.

10. Στόν σαρκωμένο Υἱό τοῦ Θεοῦ ἑνώθηκε ἡ θεία μέ τήν ἀνθρώπινη φύση ἀσυγχύτως, ἀχωρίστως, ἀτρέπτως καί ἀδιαιρέτως, κατά τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

11. Τό μυστήριο τῆς ἐνσαρκώσεως διακόνησε ἡ Παρθένος Μαρία, πού συνέλαβε, κυοφόρησε καί ἔτεκε τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ πού ἔγινε Υἱός τοῦ ἀνθρώπου «*ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ τῆς Μαρίας τῆς Παρθένου*».

12. Καρπός τῆς ἐνσαρκώσεως εἶναι ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας διά τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ κοινωνία μας μέ τόν Τριαδικό Θεό μας διά τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

«Προσκυνοῦμεν σου τὴν Γένναν Χριστέ»

Οἱ πιστοί ἑορτάζουμε μέ πνευματική χαρά καί λαμπρότητα τίς ἑορτές τῆς θείας Ἐπιφανείας, τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Παρθένος Μαρία θά φέρει στόν κόσμο τόν Υἱό, πού *«Μεγάλη θά'ναι ἡ ἐξουσία του, καί ἡ εἰρήνη ἀτέλειωτη· στό θρόνο θά καθίσει τοῦ Δαβίδ καί τό βασίλειό του θά τό θεμελιώσει καί θά τό στηρίξει στό δίκαιο καί στό σωστό ἀπό τώρα καί γιά πάντα. Αὐτό θά τό κάνει ἡ φλογερή ἀγάπη τοῦ Κυρίου τοῦ σύμπαντος»*[1]. Θά Τόν φέρει μέσα σέ ἕνα σπήλαιο, στή σιωπή τῆς νύχτας, στήν πόλη τῆς Ἰουδαίας Βηθλεέμ.

Ἡ Ἐκκλησία ἀπό ἕνα καί περισσότερο μήνα καλεῖ τά παιδιά Της νά προετοιμασθοῦν γιά τόν ἑορτασμό τοῦ μεγάλου αὐτοῦ γεγονότος. *«Δεῦτε πιστοί»*, ψάλλει στά τροπάριά της, *«τὰ τοῦ Σωτῆρος Γενέθλια προεορτάσωμεν»*.

1. *«Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, Θεὸς Κύριος»* (Ἡσαΐου θ΄ 6).

α΄. Πῶς θά προετοιμασθοῦμε γιά τόν μεγάλο αὐτό ἑορτασμό;

β΄. Ποιές οἱ προϋποθέσεις συμμετοχῆς στήν παγκόσμια πανήγυρη;

γ΄. *«Τί σοί προσενέγκωμεν, Χριστέ, ὅτι ὤφθης ἐπὶ γῆς ὡς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς;»*.

Σ' αὐτά τά ἐρωτήματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς θά ἀπαντήσουμε ἔχοντας ὁδηγό καί βοηθό τά κείμενα τῆς ἁγίας Γραφῆς καί τήν πνευματικότητα τῆς Ἐκκλησίας μας.

1. Ἡ προετοιμασία μέ τήν μελέτη τῶν ἱερῶν κειμένων.

Ἕνας ἀπό τούς καλύτερους τρόπους γιά νά ἑτοιμασθοῦμε καί νά συμμετάσχουμε θεαρέστως στήν ἑορτή τῶν Χριστουγέννων, εἶναι νά ἔχουμε σαφῆ γνώση τοῦ ἱστορικοῦ τῆς Γεννήσεως καί τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ γεγονότος.

Γιά αὐτό θά ἑρμηνεύσουμε μία μία τίς φράσεις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

«Ἀνέβηκε κι ὁ Ἰωσήφ ἀπό τή Ναζαρέτ, πόλη τῆς Γαλιλαίας, στήν Ἰουδαία, γιά νά ἀπογραφτεῖ στήν πόλη Δαβίδ, πού ὀνομάζεται Βηθλεέμ, γιατί καταγόταν ἀπό τήν οἰκογένεια καί τή γενιά τοῦ Δαβίδ. Εἶχε μαζί του καί τή Μαριάμ, τή μνηστή του, ἡ ὁποία ἦταν ἔγκυος»[2].

2. *«Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαβὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεὲμ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριὰς Δαυῒδ ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ οὔσῃ ἐγκύῳ»* (Λουκᾶ β΄ 4-5).

Ἡ Παρθένος Μαρία κατοικοῦσε στή Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας. Ἤδη πρίν ἐννιά μῆνες εἶχε συλλάβει ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί ἔφερε στούς κόλπους της Ἐκεῖνον, γιά τόν Ὁποῖον εἶπε ὁ Ἄγγελος ὅτι θά εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, ὁ Υἱός τοῦ Ὑψίστου[3].

Οἱ Προφῆτες εἶχαν ἀναγγείλει, ὅτι ὁ Μεσσίας θά γεννιόταν στή Βηθλεέμ κι ὁ Θεός, πού διευθύνει καί διέπει τά πάντα καθόρισε ἔτσι ὥστε, ὅταν ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἡ Παρθένος Μαρία νά βρεθεῖ στή Βηθλεέμ.

Ὁ αὐτοκράτορας τῆς Ρώμης Καίσαρας Αὔγουστος, πού ἀναδείχθηκε ἀκούσιο ὄργανο τῆς θείας Πρόνοιας, θέλοντας νά ξέρει πόσος ἦταν ὁ πληθυσμός τῆς Αὐτοκρατορίας του διέταξε τήν ἀπογραφή ὅλων τῶν ὑπηκόων του. *«Τίς ἡμέρες ἐκεῖνες ὁ Καίσαρας Αὔγουστος ἔβγαλε διάταγμα νά ἀπογραφεῖ ὅλη ἡ οἰκουμένη»*[4].

Στήν Ἰουδαία ἡ ἀπογραφή ἔπρεπε νά γίνει ὄχι στόν τόπο τῆς διαμονῆς, ἀλλά τῆς καταγωγῆς τοῦ καθενός. Ὅπου φυλάσσονταν οἱ οἰκογενιακοί κατάλογοι, ἐκεῖ ἔπρεπε νά ἀπογραφοῦν. Ἀπό τή Ναζαρέτ λοιπόν ἔπρεπε ἡ Παρθένος Μαρία κι ὁ Ἰωσήφ νά ἀνεβοῦν στή Βηθλεέμ, *«γιατί καταγόταν ἀπό τό γένος καί τήν οἰκογένεια τοῦ Δαυΐδ»*[5].

3. Λουκᾶ α΄ 32.

4. *«Ἐξῆλθε δόγμα (διάταγμα) παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην»* (Λουκᾶ β΄ 1).

5. *«διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυΐδ»*.

Ἡ Βηθλεέμ ἦταν ἡ πρωτεύουσα τῆς φυλῆς Βενιαμίν, ἡ πόλη ἀπό τήν ὁποία καταγόταν ὁ βασιλιάς Δαυΐδ. Στή Βηθλεέμ ἔπρεπε νά πᾶνε ὅλοι οἱ ἀπόγονοι τῆς οἰκογένειας Δαυΐδ, γιά τήν ἀπογραφή. Στή Βηθλεέμ ἀνέβηκαν ὁ Ἰωσήφ καί ἡ Παρθένος Μαρία. Μαζί τους ἄς ἀνεβοῦμε νοερά καί μεῖς γιά νά μελετήσουμε τά παράδοξα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Βηθλεέμ θά εἶναι ἡ πρώτη πόλη πού θά δεχθεῖ τό νεογέννητο βρέφος Ἰησοῦ καί θά ἀκούσει τούς πρώτους κλαυθμυρισμούς του. Ὁ προφήτης Μιχαίας εἶχε προείπει: *«Κι ἐσύ Βηθλεέμ, στήν περιοχή τοῦ Ἰούδα, δέν εἶσαι διόλου ἀσήμαντη ἀνάμεσα στίς σπουδαιότερες πόλεις τοῦ Ἰούδα, γιατί ἀπό σένα θά βγεῖ ἀρχηγός, πού θά ποιμάνει τόν λαό μου, τόν Ἰσραήλ»*[6].

Ἡ Βηθλεέμ ἀπέχει ἀπό τή Ναζαρέτ 150 χλμ. Γιά νά φθάσει κάποιος τότε ἐκεῖ ἀπό τήν Ναζαρέτ ἔπρεπε νά βαδίσει πέντε σχεδόν ἡμέρες. Ταξίδι ἐπίπονο καί ἐξαντλητικό, ἰδιαίτερα γιά ἐκείνη τήν ἐποχή καί γιά τήν Παρθένο Μαρία, πού βρισκόταν στόν ἔνατο μῆνα ἐγκυμοσύνης. Μέ τήν πιό εὐνοϊκή προϋπόθεση, ἴσως εἶχαν στή διάθεσή τους ἕνα γαϊδουράκι γιά τά τρόφιμα καί τά χρειώδη ἀντικείμενα τοῦ ταξιδιοῦ. Ὅταν ἡ Παρθένος Μαρία κι ὁ Ἰωσήφ ἔφθασαν στή Βηθλεέμ βρῆκαν

6. *«Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα, ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ»* (Ματθαίου β΄, 6).

καί ἄλλους πολλούς πού ἦλθαν γιά τήν ἀπογραφή. Κατευθύνθηκαν στό κατάλυμα, πού ἦταν ἴσως τό μοναδικό πανδοχεῖο τῆς πόλεως, ἀλλά θέση γι' αὐτούς δέν ὑπῆρχε. Ἀναζήτησαν μία κατοικία καί δέν βρήκανε. Κτύπησαν πολλές πόρτες, ἀλλά μάταια... Κανένας δέν τούς δέχθηκε. Ὅλοι κώφευσαν στό αἴτημά τους. Κανείς δέν δέχθηκε νά τούς φιλοξενήσει, ἀφοῦ ἡ κατάσταση τῆς Παρθένου Μαρίας ἦταν φανερή.

Τί λύπη γιά τήν Παναγία! Ἔβλεπε νά πλησιάζει ἡ στιγμή πού θά ἔφερνε στόν κόσμο τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ καί δέν εἶχε ἕνα σπίτι νά Τόν περιποιηθεῖ, δέν εἶχε ἕνα μοναχικό δωμάτιο, ἕνα κρεβάτι. Σεβάσθηκε τήν θεϊκή ἀπόφαση μέ τέλεια ἐμπιστοσύνη στόν Κύριο. Μέ τόν Ἰωσήφ ἀναζήτησαν ἕνα καταφύγιο κι ἔπειτα ἀπό ἐπίμονη ἀναζήτηση βρῆκαν μία σπηλιά στά περίχωρα. Μία σπηλιά στήν πλαγιά ἑνός λόφου, μοναχική καί ἔρημη. Σπηλιά, πού χρησίμευε νά καταφεύγουν τά ζῶα κι οἱ ἄνθρωποι στή βροχή ἤ στήν κακοκαιρία. Αὐτή ἡ σπηλιά χρησίμευσε καί γιά καταφύγιο στήν Παρθένο Μαρία καί στόν Ἰωσήφ καί σέ λίγο ἔγινε τό παλάτι τοῦ Βασιλιᾶ τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς.

Ἔκπληκτοι συνηδειτοποιοῦμε τήν διαφορά στίς κρίσεις τῶν ἀνθρώπων ἀπό τίς κρίσεις τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἄνθρωποι θά ἤθελαν ὁ Θεός νά ἑτοίμαζε τό πιό ἀρχοντικό παλάτι γιά τόν Υἱό Του καί τό πιό χρυσοποίκιλτο λίκνο. Κι ὅμως ὁ ἴδιος ὁ Θεός διευθετεῖ ἔτσι τά πράγματα,

γιατί θέλει ὁ Υἱός Του νά στεφανωθεῖ τήν ταπείνωση, τήν ἀγνότητα καί τή φτώχεια.

Ἐκεῖ στή σιωπή τῆς νύχτας, στή μοναξιά ἔφερε στόν κόσμο τόν Υἱό Της ἡ Παρθένος Μαρία. Ὑπῆρξε μητέρα καί μαῖα ταυτοχρόνως. *«Καί γέννησε τόν υἱό της τόν πρωτότοκο. Τόν σπαργάνωσε καί τόν ξάπλωσε σ' ἕνα παχνί, γιατί δέν βρῆκαν μέρος στό πανδοχεῖο»*[7].

Ὅπως ἡ σκέψη βγαίνει ἀπό τή διάνοια, ὅπως τό φῶς διαχέεται ἀπό τόν ἥλιο, ὅπως τό ἄρωμα σκορπίζεται ἀπό τό ἄνθος, ὅπως ὁ ὥριμος καρπός ἀποσπᾶται ἀπό τό δένδρο, ἔτσι προῆλθε καί Ἐκεῖνος πού εἶναι τό θεῖο ἄρωμα, τό ἀληθινό φῶς καί ὁ εὐλογημένος καρπός.

«Ἔτεκε τὸν Υἱὸ Αὐτῆς τὸν πρωτότοκο» δηλαδή τόν μονογενῆ, γιατί κάθε μονογενής εἶναι καί πρωτότοκος, χωρίς κάθε πρωτότοκος νά εἶναι καί μονογενής. *«Ἐσπαργάνωσεν αὐτόν»*. Ἐκεῖνος πού περιβάλλει (τυλίγει) τόν οὐρανό μέ νεφέλες, περιβάλλεται μέ σπάργανα, σύμβολα τῆς ταφῆς Του.

«Ἀνέκλινε ἐν τῇ φάτνῃ». Ἐκεῖνος πού ἔχει θρόνο τόν οὐρανό καί ὑποπόδιο τή γῆ τοποθετεῖται σέ μία φάτνη. Τοποθετεῖται σέ μία φάτνη γιά νά δείξει, ὅτι ἔρχεται γιά νά γίνει ἡ τροφή τῶν λογικῶν ὄντων. Ἔτσι θά ἐλκύσει κοντά Του ὅλους: Φτωχούς καί πλούσιους, σοφούς κι ἀμαθεῖς.

7. *«Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ»* (Λουκᾶ β΄ 7).

Στό θεϊκό του χαμόγελο κατοπτρίζεται ὁ οὐρανός. Ὁ Ἰωσήφ, ὁ θετός πατέρας Του, δέν σηκώνει τά μάτια του ἀπό ἐπάνω Του, γιατί τό βλέμμα τοῦ θείου Βρέφους γίνεται τροφή του.

Ἡ Μαρία σκυμμένη ἐπάνω στό παιδί Της τό προσκυνεῖ καί τό λατρεύει. Ποτέ μητέρα δέν ἀγάπησε ἔτσι τό παιδί Της. Εἶναι παιδί Της καί Θεός Της. Γνώριζε τήν ἀνωτερότητά Του καί τό περιβάλλει μέ ὅλη τή φλόγα τῆς ἀγάπης Της. Τό ἀγαπᾶ σάν μητέρα καί τό λατρεύει σάν Θεό Της. Σέ καμιά ἄλλη μητέρα δέν συνδιάσθηκε ἔτσι ἡ ἀγάπη. *«Ὦ Παναγία Μητέρα, σφίξε στήν ἀγκαλιά σου τόν εὐλογημένο καρπόν τῆς κοιλίας σου. Βύθισε τό βλέμμα σου στό βλέμμα του καί λοῦσε το μέ τά φιλιά σου. Μέ τό χαμόγελό Του σέ ἀναγνωρίζει γιά μητέρα Του, γιατί εἶναι καί δικό Σου παιδί καί παιδί τοῦ οὐράνιου Πατέρα».*

Ὁ ἅγιος Βασίλειος βάζει στό στόμα τῆς Παναγίας τ' ἀκόλουθα λόγια *«Πῶς νά σέ ὀνομάσω ἐγώ, ὦ θαυμαστό μου βρέφος; Τί θνητό ὄνομα νά δώσω στόν καρπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Θά δώσω ἕνα ὄνομα σέ Σένα πού εἶσαι ὁ Θεός μου. Νά σοῦ προσφέρω θυμίαμα ἤ γάλα; Ἔχεις ἀνάγκη ἀπό τίς μητρικές μου φροντίδες ἤ νά μείνω στά πόδια σου καί νά σέ λατρεύω; Τί ἀνεξήγητη ἀντίθεση! Ὁ οὐρανός εἶναι ὁ θρόνος σου κι ἐγώ σέ τοποθετῶ στά γόνατά μου. Σέ βλέπω στή γῆ κι ὅμως δέν ἄφησες τόν οὐρανό. Ὁ οὐρανός εἶναι ἐκεῖ πού ἐσύ βρίσκεσαι».*

«Στήν περιοχή ἐκείνη βρίσκονταν Βοσκοί πού ἔμεναν στό ὕπαιθρο καί φύλαγαν βάρδιες τή νύχτα γιά τό κοπάδι τους»[8].

Στούς Βοσκούς πού ἀγρυπνοῦσαν παρουσιάσθηκε ἕνας Ἄγγελος, πού μόλις τόν εἶδαν τρόμαξαν, ἀλλά ἐκεῖνος πρόφθασε καί τούς εἶπε: *«Μήν τρομάζετε! Σᾶς φέρνω ἕνα χαρμόσυνο ἄγγελμα, πού θά γεμίσει μέ χαρά μεγάλη ὅλο τόν κόσμο. Γεννήθηκε γιά σᾶς σήμερα Σωτήρας, πού σάν ἄνθρωπος εἶναι ὅμοιός σας, ἀλλά χρισμένος μέ τό πλήρωμα τῆς θεότητας, εἶναι Κύριός σας. Γεννήθηκε στήν πόλη τοῦ Δαυΐδ, στή Βηθλεέμ»*[9].

Οἱ φτωχοί δέχονται πρῶτοι τήν χαρμόσυνη εἴδηση. Στούς πτωχούς πρῶτα ἀνακοινώνει ὁ Λυτρωτής τήν γέννησή Του κι ὄχι στούς πλούσιους κι ἰσχυρούς· *«ν' ἀναγγείλω τό χαρμόσυνο μήνυμα στούς φτωχούς»*[10] θά πεῖ ἀργότερα. Καί γιά νά τούς δώσει τή χαρμόσυνη εἴδηση δέν στέλλει ἕνα ἄστρο, ὅπως ἔστειλε ἀργότερα στούς Μάγους, ἀλλά στέλλει τά λειτουργικά καί οὐράνια πνεύματα, τούς πρέσβεις τοῦ οὐρανοῦ, τούς Ἀγγέλους. Ἔτσι ὁ Θεός δείχνει, ὅτι ἡ φτώχεια δέν εἶ-

8. *«Καὶ Ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες* (μένοντες ἔξω στούς ἀγρούς) *καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτός* (μέ τή σειρά) *τὴν ποίμνην αὐτῶν»* (Λουκᾶ β΄ 8).

9. *«Μὴ φοβεῖσθε· Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυΐδ»* (Λουκᾶ β΄ 10).

10. *«Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με»* (Λουκᾶ δ΄ 18).

ναι ἐμπόδιο στήν πίστη. Στή Βηθλεέμ ὑπῆρχαν τόσοι πλούσιοι καί μεγάλοι, συγγενεῖς ἴσως τοῦ Ἰωσήφ καί τῆς Παναγίας, μέ βασιλική ἴσως καταγωγή κι ὅμως δέν ἀποτείνεται σ' αὐτούς.

«Καί αὐτό εἶναι τό σημάδι γιά νά τόν ἀναγνωρίσετε»[11]. *«Εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον»*. Θά βρῆτε ἕνα βρέφος τυλιγμένο σέ ἁπλά σπάργανα. *«Βρέφος σπαργανωμένο καί ξαπλωμένο μέσα σ' ἕνα παχνί»*[12]. Τοποθετημένο, ὄχι σέ βασιλικό λίκνο, ἀλλά σέ μία φάτνη. Αὐτός εἶναι ὁ Σωτήρας, αὐτός εἶναι ὁ Μεσσίας. Τά σπάργανα εἶναι τά διακριτικά Του, ἡ φάτνη ὁ θρόνος Του, ἡ σπηλιά, τό ἀνάκτορό Του. Ἡ ἀνθρώπινη ὑπερηφάνεια θραύεται μία γιά πάντα μπρός σέ μιά τέτοια ταπείνωση.

«Δόξα Θεῷ ἐν ὑψίστοις». Ἀφοῦ ἔδωσε τό οὐράνιο μήνυμα ὁ Ἄγγελος ἐνώθηκε μέ πλῆθος ἄλλων Ἀγγέλων καί ὅλοι μαζί ἔψαλαν: *«Δόξα στόν ὕψιστο Θεό καί εἰρήνη στή γῆ, ἀγάπη καί σωτηρία γιά τούς ἀνθρώπους»*[13]. Δόξα ἄς εἶναι στόν Θεό πού κατοικεῖ στά ὕψιστα μέρη τοῦ οὐρανοῦ ἀπό μᾶς τούς Ἀγγέλους καί στή γῆ ὁλόκληρη πού εἶναι ταραγμένη ἀπό τήν ἁμαρτία καί τά βίαια πάθη, ἄς βασιλεύσει ἡ θεϊκή εἰρήνη, γιατί ὁ Θεός ἐκδήλωσε τώρα λαμπρή τήν εὔνοια καί

11. *«Καί τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον»* (Λουκᾶ β΄ 12).
12. *«Κείμενον ἐν φάτνῃ»* (Λουκᾶ β΄ 12).
13. *«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ»* (Λουκᾶ β΄ 14).

τήν εὐαρέσκειά Του μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου τοῦ Υἱοῦ Του.

Οἱ Βοσκοί πίστευσαν στά λόγια τοῦ Ἀγγέλου, ἄν καί φαίνονται τόσο ἀντίθετα στίς προσδοκίες τῶν ἀνθρώπων. Γεμάτοι εὐγνωμοσύνη γιά τή Χάρη πού ἔλαβαν ἀλληλοενθαρρύνονται, ὁ ἕνας λέγει στόν ἄλλο *«διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ»*. Ἄς πᾶμε λοιπόν ὡς τήν Βηθλεέμ νά δοῦμε αὐτό πού μᾶς εἶπε ὁ Ἄγγελος. Δέν συζητοῦν γιά τήν ἀλήθεια τῶν λόγων τοῦ Ἀγγέλου. Πιστεύουν μέ τήν ἁπλή καί ζωντανή τους πίστη. Ὁ Ἄγγελος δέν τούς ἐπέβαλε νά πᾶνε στή Βηθλεέμ, ἀλλά σέ μία φλογερή καί ταπεινή ψυχή ἀρκεῖ κανείς νά ἐκθέσει τό καλό γιά νά τό ἀσπασθεῖ μέ ζῆλο καί προθυμία. Οἱ καλές ἐμπνεύσεις εἶναι οὐράνια μηνύματα. Μόλις ἐξαφανίστηκαν οἱ Ἄγγελοι, οἱ Βοσκοί *«ἦλθον σπεύσαντες»*, ξεκίνησαν γρήγορα, χωρίς χρονοτριβή. Ὦ ἁγία προθυμία καί φρόνιμη εὐλυγισία. Ὁ Κύριος μίλησε δέν ἔχουμε παρά νά ὑπακούσουμε. *«Ὁ Κύριος ἐγνώρισε ἡμῖν»*. Ὅποιος ἀγαπᾶ δέν ἀντιλέγει... τρέχει. Πότε θά δεχθοῦμε καί μεῖς τό φῶς τῆς χάριτος, χωρίς ἀντιδράσεις, δικαιολογίες, προσκολλήσεις ;

Οἱ Βοσκοί πῆγαν στή Βηθλεέμ *«καί βρῆκαν τήν Μαριάμ καί τόν Ἰωσήφ καί τό βρέφος τοποθετημένο στήν φάτνη»*[14]. Αὐτός εἶναι ὁ καρπός τῆς ὑπακοῆς καί τῆς

14. *«καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ»*.

προθυμίας. Βρίσκουν τόν Ἰησοῦ στή φάτνη. Τόν προσκυνοῦν. Ἡ φανερή φτώχεια ἀντί νά τούς ἀπομακρύνει καί νά τούς ἀποθαρρύνει, τούς βοηθεῖ νά πλησιάσουν τόν Σωτήρα, πού φαίνεται τόσο προσιτός. Τί κάνουν γιά νά δείξουν τόν σεβασμό, τή χαρά, τήν ἀγάπη τους; Περνοῦν πολύ ὥρα μπρός στή φάτνη σέ προσευχή καί μελέτη, χωρίς νά ἔχουν ποτέ ἀκούσει πῶς νά προσεύχονται καί πῶς νά λατρεύουν. Ἀνοίγουν τήν καρδιά τους ἀφήνοντας τή Χάρη τοῦ Θεοῦ νά ἐνεργήσει μέσα τους. Μένουν ἐκστατικοί καί κοιτάζουν, ἀφοῦ τό κοίταγμά τους εἶναι προσευχή.

«Οἱ Βοσκοί γύρισαν πίσω στό ποίμνιό τους καί δόξαζαν καί ὑμνολογοῦσαν τόν Θεό γιά ὅσα ἄκουσαν ἀπό τόν Ἄγγελο καί ὅσα εἶδαν μέ τά μάτια τους ὅταν ἐπῆγαν στή Βηθλεέμ καί τά ὁποῖα ἦταν ἀκριβῶς ὅπως τά εἶπε ὁ Ἄγγελος»[15].

Καί ἐπειδή ὁ φτωχός συμπονεῖ τόν φτωχό, ἐξάπαντος ξαναγύρισαν πίσω νά προσφέρουν τά φτωχικά τους λευκά σάν τήν ψυχή τους, δῶρα: Λίγο γάλα, λίγο μαλί, τυρί. Δῶρα χρήσιμα γιά τούς ξενιτευμένους.

Ἐνθουσιασμός καί χαρά πλημμύρισε τήν καρδιά τῶν Βοσκῶν καί δέν ἔκαναν ἄλλο τίς πρῶτες ἡμέρες παρά νά διηγοῦνται σέ ὅσους συναντοῦσαν ὅ,τι εἶδαν καί ἤκου-

15. *«Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσι οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδαν καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς»* (Λουκᾶ β΄ 20).

σαν. Δέν κρατοῦν ἐγωϊστικά γιά τόν ἑαυτό τους τή χαρά τῆς φάτνης. Ὁ ἐνθουσιασμός τους καί ἡ χαρά τους μετατρέπεται σέ πράξη, μεταδίδεται καί σέ ἄλλους. Ὅλοι θαύμαζαν γιά ὅσα ἄκουσαν ἀπό τούς Βοσκούς. Καί ἡ Παναγία προσεκτικά καί μέ ἐνδιαφέρον ἀκούει ὅσα τῆς διηγοῦνται οἱ Βοσκοί... τίς λεπτομέρειες τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἀγγέλου, τά λόγια του. Αὐτά ὅλα, ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστής Λουκᾶς, τά διατηροῦσε στή μνήμη της καί τά συνέκρινε μέ ὅσα ἄκουσε ἡ ἴδια τήν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Της καί ἐνβάθυνε περισσότερο στό συντελεσμένο μυστήριο. *«Ἡ Μαριάμ διατηροῦσε ὅλα αὐτά τά λόγια στήν καρδιά της καί τά σκεφτόταν συνεχῶς»*[16].

Μακαρίζουμε τούς Βοσκούς πού εἶδαν τό θεῖο Βρέφος στή φάτνη, ἀλλά πολύ πιό ἄξιοι μακαρισμοῦ πρέπει νά εἴμαστε ἐμεῖς ἀπό τούς Βοσκούς. Σήμερα μποροῦμε ὄχι μόνον νά δοῦμε τόν Σωτήρα μας, ἀλλά καί νά Τόν δεχθοῦμε στήν καρδιά μας. Ἐκεῖνοι Τόν εἶδαν στήν ἀνθρώπινη φύση Του, ἀδύνατο καί μικρό βρέφος χωρίς νά δοῦνε κάποιο θαῦμα Του. Ἐμεῖς Τόν βλέπουμε στά εὐχαριστιακά εἴδη τοῦ Ἄρτου καί τοῦ Οἴνου, ἀφοῦ ἀκούσαμε τόσα θαύματα πού ἔκανε στό διάστημα τῆς ἐπίγειας ζωῆς Του καί βλέπουμε τήν ἐπέκταση τῆς βασιλείας Του. Ἐκεῖνοι πίστευσαν μόνον στά λόγια ἑνός Ἀγγέλου, ὅτι τό βρέφος ἐκεῖνο τό σπαργανωμένο καί

16. *«Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς»* (Λουκᾶ β΄ 19).

κείμενο *«ἐν φάτνῃ»* εἶναι ὁ Χριστός. Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι στά εὐχαριστιακά εἴδη εἶναι ὁ Ἴδιος ὁ Σωτήρας καί Λυτρωτής μας Χριστός, γιατί ὄχι ἕνας Ἄγγελος ἤ Ἅγιος μᾶς τό εἶπε, ἀλλά γιατί ὁ Ἴδιος ἡ ἀλάνθαστη Ἀλήθεια, μᾶς βεβαίωσε ὅτι *«τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου... τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου»*[17]. Αὐτό εἶναι τό μεγάλο μυστήριο τῆς πίστεώς μας.

2. Οἱ προϋποθέσεις συμμετοχῆς στήν παγκόσμια πανήγυρη.

Εἰδικώτερα θά μετάσχουμε στήν ἑορτή ὅπως ἡ Παρθένος Μαρία, ὅπως ὁ ἅγιος Ἰωσήφ, ὅπως οἱ Μάγοι, πού ἤξεραν πολύ πρίν τί μεγάλο γεγονός ἔμελλε νά συμβεῖ.

1. Ἡ Παρθένος Μαρία πρίν ἀπό ἐννέα μῆνες εἶχε δεχθεῖ ἀπό τόν θεόπεμπτο Ἄγγελο τό πρωτάκουστο μήνυμα, ὅτι θά συλλάβει τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ καί ἀπ' Αὐτή θά γεννιόταν ὁ Λυτρωτής τοῦ κόσμου. Παρ' ὅλα αὐτά δέν ἔχει καμιά ἀπαίτηση νά τῆς ἀποδοθοῦν ἰδιαίτερες τιμές, νά τῆς γίνουν ἐξαιρέσεις, νά τήν προσέξουν ἰδιαίτερα. Ἐξακολουθεῖ νά ζεῖ βίο ταπεινό καί ἀσήμαντο. Αὐτό εἶναι τό πρῶτο μάθημα γιά μᾶς γιά νά συμμετάσχουμε βιώνοντας τόν ἑορτασμό τῶν Χριστουγέννων. Νά μή ξέρουν οἱ ἄλλοι τί θά προσφέρουμε στόν Χριστό. Δέν εἶναι ἀνάγκη νά διαλαλήσουμε

17. Μάρκου ιδ΄ 24.

παντοῦ τίς ἀποφάσεις μας καί τίς προσπάθειές μας. Δεύτερο νά μιμηθοῦμε τήν Παναγία στή φρόνηση. Ἡ Παναγία προαισθανόταν, ὅτι σύντομα θά ἔφερνε στό φῶς τόν Υἱό Της καί ὡς φρόνιμη γυναίκα πῆρε μαζί Της ὅ,τι ἦταν ἀπαραίτητο γιά νά τοῦ προσφέρει τίς πρῶτες βοήθειες. Ἔπρεπε νά πάει στή Βηθλεέμ. Ἦταν θέλημα Θεοῦ. Ἀλλά προνόησε νά ἔχει καί τά ἀπαραίτητα. *«Τόν σπαργάνωσε καί τόν ξάπλωσε σ' ἕνα παχνί»*[18], παρατηρεῖ ὁ Εὐαγγελιστής, ἀλλά μέ τί σπάργανα, ἄν δέν τά εἶχε φέρει μαζί Της; Μόνο ἡ φαντασία τῶν ποιητῶν καί τῶν ζωγράφων μπορεῖ νά παριστάνει τόν Χριστό ὁλόγυμνο στή φάτνη.

2. Ὁ Ἅ γ ι ο ς Ἰ ω σ ή φ ἀκούει ἀπό τόν Ἄγγελο, ὅτι Ἐκεῖνο πού θά γεννηθεῖ ἀπό τήν Παρθένο *«προέρχεται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα»*[19] καί χωρίς νά ζητήσει περισσότερες ἐξηγήσεις, χωρίς νά δυσπιστήσει, χωρίς νά τρέξει νά διαλαλήσει παντοῦ τό πρωτάκουστο γεγονός, σιωπᾶ, πιστεύει, μελετᾶ τό μυστήριο. Περισυλλογή, Πίστη, Μελέτη εἶναι οἱ τρεῖς ἀρετές, πού πρέπει νά καλλιεργήσουμε μέσα μας γιά νά δεχθοῦμε στήν καρδιά μας τόν Χριστό ὑπό τά εἴδη τοῦ Ἄρτου καί τοῦ Οἴνου τήν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων.

3. Οἱ Μ ά γ ο ι, ἄν καί δέν ἦταν Ἰουδαῖοι, πολύ πρίν γεννηθεῖ ὁ Χριστός μελετοῦσαν τίς Γραφές τῶν Ἰουδαί-

18. *«Ἐσπαργάνωσε τὸ Βρέφος»* (Λουκᾶ 2, 7).
19. *«Ἐκ πνεύματος ἐστιν ἁγίου»* (Ματθαίου α΄ 20).

ων καί γνώριζαν γιά τήν ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ. Βλέπετε μέ ποιό τρόπο ἡ μετοικεσία στήν Βαβυλώνα συνέβαλε στήν προετοιμασία τῶν Μάγων. Οἱ Ἰουδαίοι ἔφεραν στήν Βαβυλώνα τίς Γραφές, τίς μελέτησαν καί οἱ Βαβυλώνιοι καί ἀνέμεναν. Γι' αὐτό καί προετοίμασαν τά πολύτιμα δῶρα, πού πρόσφεραν στόν νεογέννητο Βασιλιά. Τά τρία αὐτά δῶρα εἶναι χρυσός, λιβάνι καί σμύρνα.

α΄. Χ ρ υ σ ό ς, γιά νά δείξουν, ὅτι ἀναγνωρίζουν τήν ὑπέρτατη βασιλεία, ἐξουσία δηλαδή τοῦ Θεοῦ, βασιλεία ἐπάνω σέ ὅλα τά κτίσματα καί σέ ὅλες τίς καρδιές. Ὅπως ὁ χρυσός εἶναι τό πιό πολύτιμο μέταλλο, πού ὁ χρόνος καί τά στοιχεῖα τῆς φύσεως δέν φθείρουν, ἔτσι καί τό Βρέφος, πού θά γεννηθεῖ, εἶναι ὁ ὑπέρτατος Βασιλιάς καί *«ἡ βασιλεία του δέν θά ἔχει τέλος»*[20].

β΄. Λ ι β ά ν ι, γιά νά δείξουν, ὅτι ἀναγνωρίζουν τόν Γεννηθέντα ὡς Θεό. Τό θυμίαμα χρησιμοποιεῖται στή λατρεία τοῦ Θεοῦ καί ἡ λατρεία προσφέρεται μόνο στόν Θεό. Ἡ προσφορά τοῦ λιβανιοῦ σημαίνει ὅτι οἱ Μάγοι προσκύνησαν τόν Γεννηθέντα ὡς Θεό.

γ΄. Σ μ ύ ρ ν α, πού χρησιμοποιοῦσαν στήν ταφή τῶν νεκρῶν. Ἔτσι προμήνυσαν τόν ἑκούσιο θάνατό Του, ὅτι θά πεθάνει γιά νά λυτρώσει τόν ἄνθρωπο καί μέ ἀρώματα εὐσεβεῖς ψυχές θά μυρώσουν τό ἄχραντο σῶμα Του.

Ὅπως οἱ Μάγοι, κι ἐμεῖς ἐγκαίρως πρέπει νά φρον-

20. *«Τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος»* (Λουκᾶ α΄ 33).

τίσουμε νά ἑτοιμασθοῦμε γιά τόν μεγάλο ἑορτασμό τῶν Χριστουγέννων.

3. «Τί σοὶ προσενέγκωμεν, Χριστέ, ὅτι ὤφθης ἐπὶ γῆς ὡς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς;».

Ὅσοι πῆγαν στή Βηθλεέμ γιά νά προσκυνήσουν τό θεῖο Βρέφος δέν πῆγαν μέ ἀδειανά τά χέρια. Οἱ Μάγοι, ὅπως εἴδαμε, πρόσφεραν χρυσό, λιβάνι καί σμύρνα. Οἱ Ποιμένες, ὅπως ἀναφέρει ἡ παράδοση, γάλα καί κρέας. «*Ἕκαστον*, ψάλλει ἡ Ἐκκλησία, *τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων τὴν εὐχαριστίαν σοι προσάγει. Οἱ ἄγγελοι τὸν ὕμνον, οἱ οὐρανοὶ τὸν ἀστέρα, οἱ Μάγοι τὰ δῶρα, οἱ ποιμένες τὸ θαῦμα, ἡ γῆ τὸ σπήλαιον, ἡ ἔρημος τὴν φάτνην · ἡμεῖς δὲ Μητέρα Παρθένον*»[21]. Ἐμεῖς τί θά προσφέρουμε; Θά προσφέρουμε α) τήν πίστη μας, β) τή λατρεία μας καί γ) τήν ἀγάπη μας.

α΄. Τ ή ν π ί σ τ η. Διακηρύττουμε, ὅτι τό ἀδύνατο πλασματάκι, πού βρίσκεται στή φάτνη, εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτής τοῦ κόσμου, ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν. Πρέπει ἡ πίστη μας νά εἶναι ζωντανή, ὅπως ἐκείνη τῆς Παρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ, τῶν Ποιμένων καί τῶν Μάγων.

Διερωτηθήκαμε ἄραγε πόσο εὐτυχισμένη ἦταν ἡ Παρθένος Μαρία, πού εἶχε ἀκατάπαυστα κοντά Της

21. Ἑσπερινό Στιχηρό τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ τῶν Χριστουγέννων.

τόν Χριστό! Πόσο μακάριος ὁ ἅγιος Ἰωσήφ, πού ἐπαγρυπνοῦσε γιά τό θεῖο Βρέφος! Πόσο εὐτυχισμένοι οἱ Βοσκοί, πού κάθονταν τόσο κοντά τή νύχτα τῆς Γεννήσεως καί εἶδαν καί ἄκουσαν τά θαυμαστά καί παράδοξα τῆς νύχτας ἐκείνης! Πόσο προνομιοῦχοι ἦταν οἱ σεβάσμιοι ἐκεῖνοι σοφοί τῆς Ἀνατολῆς, πού ἦλθαν ἀπό τόσο μακριά νά προσκυνήσουν τόν Θεό, πού ἔλαβε σάρκα γιά μᾶς!

Ἡ Παναγία ὅμως, ὁ ἅγιος Ἰωσήφ, οἱ Ποιμένες, οἱ Μάγοι καί γενικά ὅσοι πλησίασαν τόν Χριστό, εἶχαν ζήσει μέ ἕνα βαθύ αἴσθημα πίστεως, πολύ πιό δύσκολο ἀπό κεῖνο πού ἀπαιτεῖται ἀπό μᾶς. Ἡ Παναγία εἶχε ἀκούσει ἀπό τόν ἴδιο Ἀρχάγγελο Γαβριήλ ὅτι θά ἔφερνε στόν κόσμο τόν Μεσσία, τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ[22], κι ὅμως βλέπει στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ ἕνα κοινό παιδί, ὅπως τά ἄλλα. Τό ἔβλεπε νά ἔχει ἀνάγκη ἀπό τροφή, νερό, νά ὑπόκειται σέ ὅλες τίς καιρικές μεταβολές, σέ ὅλες τίς βρεφικές ἀνάγκες... Τί πίστη ἔπρεπε νά ἔχει ἡ Παναγία γιά νά μή ἐπιτρέπει στόν ἑαυτόν Της τήν παραμικρή ἀμφιβολία, ὅτι τό παιδί της ἦταν Υἱός Θεοῦ;

Τό ἴδιο καί ὁ ἅγιος Ἰωσήφ. Ἄκουσε ἀπό τόν Ἄγγελο ὅτι *«τό παιδί πού περιμένει προέρχεται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα»*[23], ὅτι εἶναι ὁ Μεσσίας, πού ὅλοι περιμένουν. Κι

22. Λουκᾶ α΄, 26-38.

23. *«Τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματος ἐστὶν Ἁγίου»* (Ματθαίου α΄ 20).

ὅμως Τόν βλέπει νά ἔχει ἀνάγκη ἀπό ἕνα ἐπίγειο προστάτη γιά νά Τόν ὑπερασπίζεται καί νά φροντίζει μή Τόν φονεύσουν. Ἐκεῖνος, πού ἦταν παντοδύναμος, παιδί παντοδυνάμου Θεοῦ, νά ἔχει ἀνάγκη ἀπό ἄλλους θνητούς καί ἀδύνατους γιά νά Τόν θρέψουν καί νά Τόν προστατεύσουν. Παράξενο πράγμα καί πρωτάκουστο! Κι ὅμως ἡ πίστη τοῦ Ἰωσήφ οὔτε στό ἐλάχιστο κλονίζεται.

Οἱ Ποιμένες βλέπουν γιά μία στιγμή ἐκπληκτικά φαινόμενα. Ἀκοῦνε τά παράξενα λόγια τῶν Ἀγγέλων. Τρέχουν. Δέν βλέπουν παρά *«βρέφος σπαργανωμένο καί ξαπλωμένο μέσα σ' ἕνα παχνί»*[24] κι ὅμως δέν διστάζουν ν' ἀναγνωρίσουν τό ἀδύνατο πλασματάκι ὡς Μεσσία, πού περιμένουν ἀπό χρόνια, σύμφωνα μέ τά λόγια τῶν Ἀγγέλων.

Οἱ Μάγοι διαβάζουν τή Γραφή. Πιστεύουν, ἀναλαμβάνουν κοπιαστικό καί μακρινό ταξίδι μέ ὁδηγό τό ἀστέρι. Τό ἀστέρι κρύβεται, συναντοῦν δυσκολίες, ἡ ζωντανή τους ὅμως πίστη τούς κατευθύνει ὡς τό ποθούμενο τέλος.

Δέν εἶναι ἀλήθεια λοιπόν, ὅτι ὅσοι πλησιάζουν τόν Χριστό δέν ἔχουν ἀνάγκη ἀπό πίστη, ὅταν μάλιστα ἀντιμετωπίζουν δυσκολίες ἐναντίον τῆς πίστεως. Ἐνόσο ζοῦσε ὁ Χριστός στή γῆ ἦταν σάν τούς ἄλλους ἀνθρώπους. Σπάνιες φορές ἄφηνε ἕνα μικρό φῶς τῆς θεότη-

24. *«Βρέφος ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν φάτνῃ»* (Λουκᾶ β΄, 12).

τάς Του νά λάμψει στήν ἀνθρώπινη φύση, ὅπως ἔγινε στή Γέννηση, στό Θαβώρ καί στή Σταύρωση. Στίς ἄλλες στιγμές χρειαζόταν γιά ὅσους τόν πλησίαζαν νά ἔχουν ζωντανή κι ἀκλόνητη πίστη. Στόν Χριστό δέν πηγαίνει κανείς τρέχοντας ἄλλα πιστεύοντας.

β΄. Τ ή λ α τ ρ ε ί α. Στό ἀδύνατο βρέφος, πού γεννήθηκε στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ καί γεννιέται μυστικά γιά μᾶς, θά Τοῦ ἀποδώσουμε ὅλο τόν σεβασμό καί τήν ἀγάπη τῆς καρδιᾶς μας. Θά τό λατρεύουμε καί θά τό προσκυνοῦμε, γιατί εἶναι ἀληθινός Θεός καί μακάρι ὅλες οἱ φυλές καί οἱ γλῶσσες νά Τοῦ ἀπέδιδαν τόν σεβασμό.

γ΄. Τ ή ν ἀ γ ά π η. Ἡ ἀγάπη ἐκδηλώνεται μέ δῶρα. Ἀλλά τά δῶρα, πού ἔχουμε νά προσφέρουμε εἶναι τόσο ἀσήμαντα, πού δέν μποροῦν νά ἐκδηλώσουν ὅλο τό μέγεθος τῆς ἀγάπης μας, γιά τό θεϊκό βρέφος. Εἴμαστε πρόθυμοι ὅμως νά τοῦ προσφέρουμε ὅ,τι ἔχουμε, ὅ,τι μᾶς ἀνήκει; Τίς καλές μας προσπάθειες γιά τήν ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς, τό ζῆλο μας γιά τή δόξα Του, τή θεάρεστη ζωή μας; Θά τοῦ παρουσιάσουμε ἀκόμα κι αὐτά τά σφάλματά μας γιά νά μᾶς τά συγχωρήσει;

Η ΓΕΝΝΗCΙC ΤΟΥ ΧΥ

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε»

Μέ αὐτή τή σύντομη φράση τοῦ ὑμνογράφου μᾶς ἀναγγέλλει ἡ Ἐκκλησία μας τό χαρμόσυνο γεγονός τῆς γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου καί μᾶς προτρέπει νά δοξάσουμε τόν Θεό γιά τήν ἄκρα συγκατάβασή Του νά γίνει ἄνθρωπος καί νά κατασκηνώσει ἀνάμεσά μας.

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε» ἀντηχεῖ σέ ὅλους τούς Ἱερούς Ναούς. *«Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει»* ψάλλουν τά παιδιά. *«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε»* ἐπαναλαμβάνουμε καί μεῖς μέ τήν προτροπή νά μελετήσουμε τήν σύντομη αὐτή φράση, καί νά ἀνακαλύψουμε τά νοήματά της.

Χριστός. Ποιός εἶναι αὐτός ὁ Χριστός; Εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ὁ λυτρωτής τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος πού προανήγγειλαν οἱ Προφῆτες καί προκήρυξαν οἱ Πατριάρχες. Κατά τούς προφητικούς λόγους, *«Μεγάλη θά'ναι ἡ ἐξουσία του, καί ἡ εἰρήνη ἀτέλειωτη· στό θρόνο θά καθίσει τοῦ Δαβίδ καί τό βασίλειό του θά τό θεμελιώσει καί θά τό στηρίξει στό δίκαιο καί στό σωστό*

ἀπό τώρα καί γιά πάντα. Αὐτό θά τό κάνει ἡ φλογερή ἀγάπη τοῦ Κυρίου τοῦ σύμπαντος»[1].

«Ἕνα κλωνάρι θά φυτρώσει ἀπ' τόν κορμό τοῦ Ἰεσσαί κι ἕνα κλαδί θά ξεπροβάλλει ἀπό τίς ρίζες του»[2].

Ἐκεῖνος πού ἀνέμεναν οἱ γενεές τῶν ἀνθρώπων, ὁ *«κάποιος Θεός»* τοῦ Πλάτωνος πού θά μᾶς διδάξει πῶς νά συμπεριφερόμαστε πρός τούς ὁμοίους μας καί θά σηκώσει ἐπάνω Του τούς πόνους μας. Ἐκεῖνος γιά τόν Ὁποῖο ὁ Ἄγγελος εἶπε στούς Βοσκούς τῆς Βηθλεέμ: *«γεννήθηκε γιά χάρη σας σωτήρας – κι αὐτός εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Κύριος»*[3]. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ χρισμένος ἀπό τόν Θεό Πατέρα σωτήρας καί λυτρωτής τοῦ κόσμου. Ὁ Ἐμμανουήλ[4] πού θά μείνει μαζί μας μέ τή Χάρη Του καί τίς εὐεργεσίες Του.

Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, τό δεύτερο πρόσωπο τῆς Τρισυποστάτου Παναγίας Τριάδος, ὁ Λόγος τοῦ Πατρός, πού ἔλαβε σάρκα στά καθαρά καί ἀκηλίδωτα σπλάγχνα τῆς ταπεινῆς κόρης τῆς Ναζαρέτ, τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας.

1. *«Ὁ μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος, ὁ ἰσχυρὸς Θεός, ὁ θαυμαστὸς Σύμβουλος, ὁ Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ὁ Ἄρχων τῆς εἰρήνης»* (Ἡσαΐου θ΄ 6).

2. *«Ἡ ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ καὶ τὸ ἄνθος ἐξ ὀσφύος τοῦ Δαυΐδ»* (Ἡσαΐου ια΄ 1).

3. *«Εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην… ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Κύριος»* (Λουκᾶ β΄, 11).

4. Ματθαίου α΄, 23.

Ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ ἀληθινός Θεός, ὁ τέλειος Θεός, πού γίνεται καί τέλειος ἄνθρωπος γιά νά σώσει τόν ἄνθρωπο.

Ὁ Χριστός εἶναι *«ὁ χαρακτήρ τῆς ἀϊδιότητος τοῦ Πατρός»* πού κατέρχεται στή γῆ μέ μορφή δούλου γιά νά κατασκηνώσει ἀνάμεσά μας. *«Ἦλθε γεμάτος χάρη θεϊκή κι ἀλήθεια γιά μᾶς»*[5] καί *«ἀπ' τόν δικό του πλοῦτο πήραμε ὅλοι ἐμεῖς»*[6]. Αὐτός εἶναι ὁ Χριστός, πού γεννᾶται *«ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει»*.

Γεννᾶται. Ἐνσαρκώνεται, λαμβάνει τήν ἀνθρώπινη φύση, γίνεται ἄνθρωπος, ὅμοιος μέ μᾶς. Ὁ ἄχρονος Υἱός τοῦ Πατρός γεννᾶται ἐν χρόνω. Ἐκεῖνος πού ὡς Θεός δέν ἔχει οὔτε ἀρχή οὔτε τέλος *«ἄρχεται»* ἀρχίζει νά ὑπάρχει ὡς ἄνθρωπος. Ἐκεῖνος πού ὡς Θεός ἔχει θρόνο τόν οὐρανό καί ὑποπόδιο τή γῆ, γεννᾶται ὡς ἄνθρωπος μέσα σέ ἕνα ρυπαρό σπήλαιο, ἀνακλίνεται μέσα σέ μία φάτνη. Ἐνδύεται τήν ἀνθρώπινη φύση χωρίς νά παύσει νά εἶναι ὁ Θεός. Εἶναι Θεάνθρωπος. Εἶναι τέλειος Θεός καί γίνεται τέλειος ἄνθρωπος.

Παράδοξο καί ξένο μυστήριο ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου! Ὅσο καί νά προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος μέ τό λογικό του νά ἐξιχνιάσει τό μυστήριο τῆς θείας ἐνσαρκώσεως εἶναι ἀδύνατο νά τό κατορθώσει. Πῶς μπορεῖ τό λογικό

5. *«Ὁ πλήρης χάριτος καὶ ἀλήθειας»* (Ἰωάννου α΄ 14).

6. *«Ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ πάντες ἡμεῖς ἐλάβομεν»* (Ἰωάννου α΄ 16).

νά ἀποδείξει καί νά μᾶς πεῖ: Πῶς ἔγινε ἡ σύλληψη τοῦ Θεοῦ Λόγου; Πῶς ὑπάρχει γένηση σαρκός ἄνευ σπορᾶς; Πῶς ὁ καθαρός βαπτίζεται, ὁ ἀσθενῶν χαρίζει δύναμη, ὁ πεινῶν τρέφει τούς ἄλλους, πῶς ὁ πάσχων χαρίζει ἰάματα, ὁ θνήσκων ζωοποιεῖ; καί τό σπουδαιότερο ὅλων: Πῶς ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος; Πῶς ὁ Ἰησοῦς πού εἶναι Θεός κατά φύση γίνεται κατά φύση ἄνθρωπος;

Σέ αὐτά ὅλα μόνο οἱ προβολεῖς τῆς πίστεως ρίχνουν κάποιο φῶς, πού μᾶς ἀναγκάζει νά σκύψουμε καί ταπεινά νά προσκυνήσουμε *«τὸν ἀνακλινόμενον σήμερον ἐν φάτνῃ»*.

Γιά ποιό λόγο ὁ ὑμνογράφος χρησιμοποιεῖ τόν ἐνεστῶτα *«γεννᾶται»* κι ὄχι τόν ἀόριστο *«ἐγεννήθη»*; Γιατί δέν λέγει: *«Χριστὸς ἐγεννήθη δοξάσατε»*; Γιά νά δείξει ὅτι ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ συμβαίνει στό παρόν μυστικά γιά μᾶς. Ὁ καθένας ἀπό μᾶς πού θά ἀκούσει *«Χριστὸς γεννᾶται»* νά σκεφθεῖ μία γέννηση τοῦ Χριστοῦ μέσα του. Τώρα, αὐτή τή στιγμή ὁ Χριστός γεννᾶται. Σάν νά λέγει στόν καθένα μας: *Τώρα ἀμέσως μήν ἀργεῖς, ἑτοίμασε τό σπήλαιό σου, τήν ψυχή σου. Διῶξε ἀπό μέσα ξελογιασμούς, ἀπερισκεψίες, ἁμαρτωλές σκέψεις, κακές ἐπιθυμίες καί εὐπρέπησε τήν ψυχή σου. Ὑψώσου ἀπό τή γῆ καί ἀπό τά γήϊνα γιά νά δώσεις τήν ἀγάπη σου ὁλόκληρη σέ Ἐκεῖνον πού κατεβαίνει τώρα στήν γῆ γιά σένα. Ἄν δέν ἔχεις τίποτε ἄλλο νά Τοῦ προσφέρεις γιά δῶρο, ὅπως οἱ Μάγοι καί οἱ Ποιμένες*

βγάλε ἀπό ἐπάνω σου τά σφάλματά σου, τίς ἐλλείψεις σου, τίς ἁμαρτίες σου καί πρόσφερε αὐτά. Θά τακτοποιήσεις ἔτσι τό κατάλυμά σου καί θά εἶναι ἕτοιμο γιά τή φιλοξενία τοῦ Ἐρχόμενου. Μήν ἀργεῖς καί μήν ἀναβάλεις. Τώρα Χριστός γεννᾶται. Τώρα ὑποδέξου Τον στή φάτνη τῆς ψυχῆς σου.

Προσοχή ἐφ' ὅσον δέν εἶναι ἐπιτρεπτό ὁ μή καθαρός νά προσεγγίσει τόν καθαρό κατά *«μή καθαρῷ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι οὐ θεμιτόν»*, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τονίζει ὅτι *«πρέπει πρῶτα νά καθαρίσουμε τόν ἑαυτό μας κι ἔπειτα νά πλησιάσουμε τόν Καθαρό»*[7].

Νά καθαρίσουμε τόν ἑαυτό μας δηλαδή τήν συνείδησή μας, μέ τήν ταπείνωση, μέ τή μετάνοια καί προπάντων μέ μία καλή χριστουγεννιάτικη ἐξομολόγηση. *«Λουστεῖτε κι ἐξαγνιστεῖτε, νά μή βλέπουν τά μάτια μου τίς πονηρές σας πράξεις, πάψτε νά κάνετε τό κακό»* φωνάζει ὁ μεγαλοφωνότατος προφήτης Ἡσαΐας[8].

Δοξάσατε. Δοξάσατε πρῶτα τόν Θεό Πατέρα πού εὐδόκησε νά στείλει τό μονογενῆ Υἱό Του στόν κόσμο γιά τήν ἐξαγορά μας, γιά *«νά προσφέρει τή ζωή του λύτρο*

7. *«Καθαρτέον, πρῶτον ἑαυτόν, εἶτα τῷ καθαρῷ προσομιλητέον»* (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος Κ΄, Περί δόγματος, ἤτοι περί θεολογίας, καί καταστάσεως ἐπισκόπων, ἤ κατά ἐπισκόπων, PG 35, 1069).

8. *«Λούσασθε καί καθαροὶ γενέσθαι ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν»* (Ἡσαΐου α΄ 16).

γιά ὅλους»[9]. Δοξάσατε τόν Θεό πού δέχθηκε τήν δέηση τῶν ἐκλεκτῶν Του, εἰσάκουσε τούς στεναγμούς τῆς καρδιᾶς τους κι εὐλόγησε τίς προσδοκίες τους. Δοξάσατε τόν Θεό μαζί μέ τούς Ἀγγέλους τῆς Βηθλεέμ ἐπαναλαμβάνοντας τόν ὕμνο: *«Δόξα στόν ὕψιστο Θεό καί εἰρήνη στή γῆ, ἀγάπη καί σωτηρία γιά τούς ἀνθρώπους»*[10]. Δόξα στόν Παντοδύναμο Θεό, πού βρῆκε τόν ὑπερφυῆ τρόπο τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Δόξα σ' Ἐκεῖνον πού κατοικεῖ στά οὐράνια, Θεό Πατέρα, πού ἔδειξε τέτοια φιλανθρωπία κι ἀγαθότητα γιά τόν ἁμαρτωλό ἄνθρωπο, πού δέν ἔδειξε γιά τούς ἐπαναστάτες ἀγγέλους.

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε». Δοξάσατε, τό δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, τό Λόγο τοῦ Πατρός, πού δέχεται νά λάβει μορφή δούλου, νά ἐνσαρκωθεῖ γιά νά λυτρώσει τό ἀνθρώπινο γένος. Δοξάσατέ Τον σήμερα πού βλέπετε μέ τά μάτια τῆς πίστεως νά κεῖται σάν βρέφος σπαργανωμένο στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Δοξάσατε ἀναγνωρίζοντάς Τον Σωτήρα, Λυτρωτή κι Εὐεργέτη.

Σωτήρα, γιατί μᾶς ἔσωσε ἀπό τή δουλεία τοῦ διαβόλου. Λυτρωτή, γιατί μᾶς ἐξαγόρασε μέ τό πολύτιμο αἷμα του, ἐπάνω στόν σταυρό[11]. Εὐεργέτη, γιατί μᾶς

9. *«Λύτρο ἀντὶ πολλῶν»* (Ματθαίου κ΄ 28).
10. *«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ»* (Λουκᾶ β΄ 14).
11. Πρός Κολοσσαεῖς α΄, 20.

ἔδωσε τά ἐξαγιαστικά μυστήρια κι ἵδρυσε τήν Ἐκκλησία γιά νά συνεχίσει τό ἔργο Του.

Δοξάσατε τό Ἅγιο Πνεῦμα, τό τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος πού ἐπεσκίασε μέ τήν παντοδύναμη Χάρη Του τήν Παρθένο Μαρία καί τήν ἀνέδειξε Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Δόξα στήν ἐξαγιαστική δύναμή Του, πού ἄφησε τήν Θεοτόκο πρό τοῦ τόκου, κατά τόν τόκο καί μετά τόν τόκο, Παρθένο. Τιμή καί αἶνος σ' Αὐτό πού ἦλθε μέ τή μορφή περιστερᾶς νά μαρτυρήσει τήν θεότητα τοῦ βαπτιζομένου Ἰησοῦ Χριστοῦ[12] καί μέ τή μορφή πυρίνων γλωσσῶν[13] νά ἐπισφραγίσει τό ἔργο τοῦ Ἐμμανουήλ, τήν Ἐκκλησία.

«Ὁ Πατὴρ εὐδόκησεν· ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο· καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε, Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα· Ἀστὴρ μηνύει· Μάγοι προσκυνοῦσι· Ποιμένες θαυμάζουσι· καὶ ἡ κτίσις ἀγάλλεται»[14].

Χριστός γεννᾶται δοξάσατε!

12. Ματθαίου γ΄, 13-17.
13. Πράξεων β΄, 1-13.
14. Στιχηρό ἰδιόμελο τῶν Αἴνων τῶν Χριστουγέννων.

Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου, ὁ δρακὶ τὴν πᾶσαν ἔχων κτίσιν *(ἐκ τρίτου)*.

Ράκει καθάπερ βροτὸς σπαργανοῦται, ὁ τῇ οὐσίᾳ ἀναφής.

Θεὸς ἐν φάτνῃ ἀνακλίνεται, ὁ στερεώσας τοὺς οὐρανοὺς πάλαι κατ' ἀρχάς.

Ἐκ μαζῶν γάλα τρέφεται, ὁ ἐν τῇ ἐρήμῳ μάννα ὀμβρίσας τῷ Λαῷ.

Μάγους προσκαλεῖται, ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας.

Δῶρα τούτων αἴρει, ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου.

Προσκυνοῦμέν σου τὴν Γένναν Χριστὲ *(ἐκ γ΄)*. Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὰ θεῖά σου Θεοφάνεια.

Ἐκ τοῦ Δοξαστικοῦ τῆς Θ΄ ὥρας
τῶν Μεγάλων καί Βασιλικῶν Ὡρῶν
τῶν Χριστουγέννων

ΜΡ ΘΥ

ΙΣ ΧΣ

Ἐκδοτική Παραγωγή

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Ἀρδηττοῦ 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr